

beidz drihšā laikā eemantoja wifu Somu simpatijas. Lihds ar tautišķeem jenteeneem sahla pamostees tautas pašā-apsīna; Somi sahla atstih, ka beš klausķheem un rupjas maišes garoņas ir wehl kas zīts pašaulē; ka ne wif dīhīwo tīl pīrmatneji tā tee.

Šo apstāhku felas bija tās, ka Somijā drihšā laikā nobībinajās stīpra tautišķa strahwa, kura few sprauda par mehrlī rabdīt tautai plašāo zeku us īglīhtību un labklah- jību. Šchim toreis jaunajam wirseenam drihš ween wareja pāregot spōschu nahlotni, jo tas atrada leelīšku peekrišchanu pašā tautā un zaur to tika stīpri ween eekustinata tautas gara darbība. Lihds ar to atjaunojās wezum wežais naidis stīrpi inteligenci, kura negribeja atstih Somu walodu un pašā tautu, kura atteizās mahzītees swebdrīski. Bet tas swarīgakais apstāhllis bija tas, ka pašā wirseena preešķ- galā atradās akadēmīski īglīhtītoti wīhri — kadehš patē wirseens peenehma stingri noteiktu rāsturu un tān nega- dījās — lihdsīgōs gadījums parastās maldības.

Šo jenteenu pirmee panahkumi bija tee, ka tika atstīti par pareišķem feloschi 2 prinzipi: wīspīrms, ka tautai ir wajadīga skolā īglīhtība neween preešķ morales noluhķeem, bet daudš leelakā mehrlā preešķ zihnas dehš astura un tadehš zīl drihš ween eespehjamš ir tautai ja- atwer wif zeti us īglīhtību; otris prinzipis, ka weentahrschu lašt mahzeshanu wehl nebuht newar fautt par īglīhtību, un tadehš wīspīrms jagahdā par tautas skolu nobībina- šchanu ar eespehjami plašāo programu; šchim skolam buhtu jāisaudse treetni pilsoni un pee tam tahdejadi, ka kuru beidjot waretu eestahķes widejās mahzības eestahķes.

Tal te jāpeemetina, ka šķee jātee ideali palika wehl labu laizīnu nedaudš personu priwatīhpaščums.

Bet laiki grofījās un jaunās partijas jenteenus sahla eewehrot. Somijas semstu eestahķes dabuja no waldības aīstrahdijumu, ka skolā leeta buhtu stīpri ween jāpahrgroša, atteezotees us jaunlaiku prašjumeem. 1856. gada 24. martā Somu fenāts fanehma pāwehli īstrahdat jaunū tautas skolu projektu.

Šchi projekta felas bija wīspīrms tās, ka tika Juwe- skile nobībināts skolotāju seminārs un ka 1866. gada tika īstāišs eewehrojams likums tautas skolam.

Pehz šchi likuma tika garīdšneezībai skolu pahrwal- dība atnemta un to nodeva semneeku pašāwaldības eestah- dem; pīlshetam tika pāwehles dibinat tautas skolā tahdā skaitā, ka wif skolā gādōs atrodosķees behrni tās waretu apmeklet un pee tam mahzības walodai wajadsetu buht Somu walodai.

Ar šo pašā tautas skolu likumu tika noteikta nor-

mala programa un ustahditās mahzības metodes, pee kam wif tas notika safsanā ar augšķemineteem prinzipēem.

Bet tas swarīgakais apstāhllis bija tas, ka skolā leeta nahja semstu rokās. Zaur šo peepešchi pamodās fābeedribas energija, beš kuras nēšas eewehrojams nebuhtu warejis notikt. Weidjot šchahdā zekā tautai parahdītā us- tīzība īswīlnāja tai leelus materielus upurus. Likums bija īstrahdats beš šchahdam kōti praktīski un pilnā safsanā ar tautas psķologiju. Drihš ween tas apstīprinājās zaur jaunā likuma popularitāti un usahķtās leetas ahstro attīhstī- šchanos.

Par šo attīhstību leezina felosķee skaiti no 1895. gada pahrskata:

1865.—1866. mahzības gadā Somijā bija pāwisam augstāku tautas skolu — 20.

1873.—1874. mahzības gadā tahdu bija 224

1880.—1881. " " " " 457

1887.—1888. " " " " 755

1894.—1895. " " " " 1,178

Skolā ehšas teel zeltās no pašā semstem un pee tam pehz stingri noteikteem normaleem parageēm; šakra šchahda eestahķe īmatkā apmehram 8,000 markas (apm. 3000 rbf.). Ja eewehro wifas no 1865. lihds 1895. gadam zeltās skolā, tad īsnah, ka Somu tauta ir brīhwpahrtīgi seedojufe šchim noluhķam 7,264,000 markas (apm. 2,700,000 rubtus). Šchi sumā pate par ferōi ir wifai eewehrojama, kur nu wehl, ja nem mehrlā tautas leelo nabadhību un to apstāhli, ka wif seedojumi bija pilnīgi brīhwpahrtīgi; šķe mums ir gāišķa leezība, ka tauta war fašneegt, ja tā apšinas fawu jenteenu derīgumu un eespehjamību.

Wehl gāišķahi mehš wārešim nošahrsst leelos panah- tumus, ja eewehrošim atteezību stīrpi tautas skaitu un skolā gādōs atrodosķos behrnu skaiti.

Gads.	Skolu skaits.	Skolā gādōs atrodosķos behrnu us fetošķa skaitā behrnu.	
		Skolā gādōs atrodosķos behrnu	Wēna skola nahl us fetošķa skaitā behrnu.
1865.	20	170,000	8,500
1873.	224	176,000	786
1880.	457	189,000	413
1887.	755	200,000	265
1894.	1,178	220,000	186

Eewehrojot weetejos apstāhķus, ka wifai īstāidētās mahjas un normalo skolu neleelas telpas, īstrahdas, ka īt us 50 astonu gadu wežēem behrneem jānahl pa weenai tautas skolai, lai wif waretu tās apmeklet. Pateesbā šchahds skaitlis buhs društu par augšu, ja eewehro, ka daudš behrnu apmeklē zītās mahzības eestahķes. Bet pee- nemot ari šo atteezību stīrpi skolū un behrnu skaitēem

īsnah, ka pehz 11—12 gadeem buhs peeteekosķs skaitis skolū, protams, ja peenem wehdejo gadu skolu attīhstību ari turpmā; tad atstīkos weenīgi skolu apmeklešanu padarit obligatorīstu. Lai nedabutu greišus eekstatus par skolū at- tīhtību Somijā, šķeit jāpeemetina, ka augšā peewestee skaitli nebuht neatteezas us pašām semakajām skolām, tiklab pīlshetū, kā lauku. Tahdu skolu ir Somijā īhti daudš un tānīs mahjas apmehram 163,000 behrnu. Bet tā ka šchinis skolās teel mahzīts weenīgi rāstīt un tā ka šchahdas sīnāschanas Somijā jau sen wārs nēskaita par īglīhtību, tad mehš tās ari ne-eewehrošim.

It īspatītās ir Somijā ari tā dehwētās swebdeenu skolā, kurās šķeit papīldina fawu īglīhtību kahdi 200,000 zilweki. Bet ari šchim skolām naw nēšas kopīgš ar minētām tautas skolām, jo pīrmejo apmekletaji ir pa leelai daļai peeaugšchi zilweki ar jau eeguhtām elementārām sīnāschanām.

Swebdeenas skolās teel turetī preešķlaščjumi par dahķadeem sīnānu sareem — pee tam pehz deesgan no- teiktās sīlemas, beš klausķtājeem ir pilnā brīhwiba īwehle- tees pehz patīščanas preešķmetus.

Somijā ir kōti īspatīta ideja ar laiku pahrwehstī šchīs swebdeenas skolā par tautas augstskolām, kahdas mehš fastopam peemehram Anglijā. (Tagad šchi ideja ir jau pa daļai īspildīta un šchahdu tautas augstskolu tagad Somijā — 8.)

Nupat minētām skolām lihdsīgš īglīhtības awots ir tā dehwētās laščanas un pašķīglīhtoschanas beedribas. Šchahdas beedribas atrod leelā mehrlā peekrišchanu us lauteem un sahl stīpri īspatītees. Tām ir leela nošīhme pee schuhpības aplarōšchanas, tītūmības pazelščanas un dahķadu derīgu sīnāschanu īspatīščanas. Lai papīldīnātu wīspahrtīgo pahrskatu par Somijas skolām, peemīnēsim, ka tur atrodas wehl beš unīwersitātes un politeknīškā īnsitūta

31 līzejas (resp. gimnaščjas)
3 fagatawoschanas skolā
22 progimnaščjas
2 realskolā
52 seewešču skolā
8 hīdsneezības skolā
7 juhneezības skolā
4 skolotāju seminari
14 laufsaimneezības skolā
64 arodneezīfķas skolā
5 kursīhēmu skolā
2 atlu skolā
2 wahjprahrtīgu skolā

Skopā 222 mahzības eestahķes.

Tahds skaitis skolu preešķ nabadhīgš un no dabas

peeteekosķi īsdewās īspīldīt šo ušdewumu, kad sahla no- darbinat automatīski strahdajosķas elektrīšas reguleščanas (nolahrtojājas) maščīnas. Tahds mehānīšms stīrpi zitu strahdā us weena no labakeem un wīspīlnīgakeem šcholāiku apāščuhdens fugeem, us Frantschu „Gaubet'a“, kuru pagatawoja pehrnowafar. Šchīs fugis tātīts no bronša un īr 8 metrus (apm. 27 pehdas garšč, 1,75 metri (apm. 6 pehdas) plāts, seenas tam 8—22 milimetri beesās. Skugīs ap 10 tonnu leelš. „Gaubet'a“ nogremdeščanas sīnā us mata lihdsīnās „Nautilus'am“, jo tāpat strahdā divi pumpji, weens ar uhdens eepumpeschanu un otrs ar īpumpeschanu. Tīkai šchīs darbš paštrahdājās automatīski. Jaunākājās apāščuhdens laiwās, — kuras neleeto uhdens balastu fawā darbībā un peeteel fāmehrā ar tīl masu peelīsto swaru (balastu), ka, ja tīkai to atfautu, wīnas tuhlin pazeltoš us uhdēna, — īr gluschi zītada tīhpa mehānīšms fuga jeb laiwās notureschanai wajadīgā dšķumā. Wīneem tāpat peeweenots automatīski regulatorš, beš tas īr fāstīts ar elektrīstu motoru, ne ar pūmpjeem, kuru nawa (tāpat kā naw balasta rezervuara), un ar struhwem, kuras nostīprinātas us werītalās ašs, kas gredamās nowel fugi dibenā. Wajaga tīkai apturet nogremdetājas struhwes darbību — un fugis tuhlin pazel- ņees uhdens wīrsū; ja struhwe fāgreesīšees, tad fugis no jauna nogrīms, waj nostāhķees us weenas un tās pašā dšķuma līnījās, fātotees us struhwes mehānīšma gree- ņchanās energijās leelumū. Zāpeesīhē, ka īhti ar tah- deem nogremdetājeem struhwu mehānīšmeem īr pahrpīldītās apāščuhdens laiwās.

Kas atteezas us dšķumu, lihds kuras war nolāištees un tur kusitees tagadejee apāščuhdens fugi, tad tas grofšs stīrpi 25 un 30 metreem (apm. 83—100 pehdam). Stīrpi šķeem fugeem īr ari tahdi, kuri noet 45 (apm. 150 pehdas) un 50 metru (apm. 170 pehdas) dšķumā un pat wehl dšķak. Ka eekustīnātajās daīkās wīdōs šcholāiku fugōs īr struhwe, tāpat tā pee „Nautilus'a“ nostāhdīta fuga palālgalā. Par dšķineju spehlu pa leelakai daļai leeto elektrību, kura eewetota akumulatorēs jeb ari teel raščota ar elektrīstu bateriju peepālihdību. Tahdas baterijas us „Gaubet'a“ sner ap 800 kilogramu (apm. 50 pudu) un fawīščhi attīhstā spehlu, kūršč struhwi apgrees 250 reišes minūtē, pee lam fugis pa uhdens apāšču eet 7—8 mesgluš stundā (ap 11—13 weršju).

Kamehr „Gaubet'a“ strahdā weenīgi elektrība*), zītōs

*) Rebušs teel peesīhmet, ka šchim fugim peeweenoti weens pahršs aīru, ar kureem war no eesķīpuses rīkļotees un kūrī derīgī tīklab wīds, ka apāščuhdens braufķanam. Kad naw wajadība aīret,

jaunāšs apāščuhdens fugōs, blatus elektrīstu akumulātoru baterijām, atrodas ari twaita (ari petrolejas) dšķineji. Pee tahdas diwlahrtīgās dšķineju sīstemas šķee fugi apāšč- uhdens brauzeenōs īr elektrīski, un twaitoni, kad brauz pa uhdens wīrsū. No tam nahl tās labums, ka elektrības kraħjums teel peetaupīts akumulātorēs (brauzot ar twaita spehlu tas nēšas neteel tehrēts) un tas nošīhē, ka wīna peeteel us īlgaku laiku (nēšis tīkai us kahdam 30 stundam, ka tas zītadi mehls buht) apāščuhdens fugoschanai. Tad wehl tajōs brīhščōs, kad fugis pazeltees uhdens wīrsū, stāhw waj lehīnām eet, twaita spehšs, — kura raščoschana apstāhjusēs fugim dšķīwojot uhdens apāščā un atjaunojās uhdens wīrsū. — war tīk īsleetois greešot dīnamo-maščīnu, ja wajadīgš peelahdet īstūščojusķos akumulātorus. Ar diwlahrtēju dšķineja sīstemū naw jābaidās, ka fugis palīks uhdens apāščā beš dšķineja spehka, beš kusības; tadehš gandrihš pee wīseem jāunāseem apāščuhdens fugeem fastopama diwlahrteja dšķineja sīstema. Šo fugu wādīščanai pa leelakai daļai leeto weentahrscho stūhri; tomehr ari, kā rešam pee „Gaubet'a“, stūhres lomu spehlē struhwe, kura pate kustās un pateizotees fawās ašs fawīščķai eetaisei war grofīt fugi us weenu waj otru puši. Sem uhdens peldošķa fuga orientēščanās (īstīnāschanā, kur atrodas) noteel ar tompaša palīhdību. Tomehr jāpeesīhē, ka tahdejadi kōti grūhti īstīnat, kur fugis īkreišes atrodas un tapēhz tam grībot negrībot šchad, tad jāpazefas uhdens wīrsū, lai pahr- leezīnātos, waj fugis sem uhdens eet pareišu zeku.

Tā ka apāščuhdens fugeem, kas noteikti gandrihš weenīgi kara noluhķeem, wajaga fīehptees no eenaīdneeka, tad teem, lai pahrskatītu uhdens wīrsū, jāīseed no uhdens tīkai ar fawu neleelo, tahfumā gandrihš nepama- namo wīdejo kupolu (ar beesā tīkla lobšīneem). Leelās droščības dehš šchim kupolam wehl peeweenots īščķobams tahfstatīšs. Kuga kapteīns, palīkdams 1—2 metrus (3/5—7 pehdas dšķumā, war no eesķīpuses fāgrofīt šo tahfstatu (kīhķeri), weegli no uhdens īsbahšot wīna augščgalu, kas pat masākā attahfumā naw pamanāmi, un tā tad zaur to īt meerīgi war apstāit uhdens spogulī.

Wehl jāpeeemīn, ka jāunāseem apāščuhdens fugeem pa leelakai daļai mīlšu zīgata forma, ar masleet teewākeem gāleem, nēšā wīdūjis; tomehr atrodas ari tahdi fugīšchi, kureem plākani fāhni; šķeem īr sīws weids un tadehš wīnu kusleščanās īr weeglatā un dšķīwāka, nēšā zīgā- weidigeem fugīšķeem.

aīru pehdas zeeschi pērgulšas plānīstī peē fuga fāšneem, beš aīrejt wīnas eēnem tahdu stāhwokī tā peldošķas pīlēs kahjas.

Apāščuhdens fugeem wehl lihds šchim, tā fakot naw „labu aģu“, jo 12 metru (apm. 40 pehdas) attahfumā naw no fuga fārešfams nēšahds preešķmetšs. Kugu eesķīpuse turpretim peeteekosķi; apgāšmotā ar elektrīškām lampīnām.

Apāščuhdens fugi deenu no deenas arween wairāl teel leetoti dahķadeem darbeem, ka peem. ūzētot nogrīmusķus fugus, mellejot fuhželī (šchwammu), kerot uhdens dšķūmōs dšķīwneekus u. t. t. Frantschu īnšķēners Gubē pat no- pūhlas ustāišē tīl leelu apāščuhdens fugi, ka waretu west pa uhdens apāščū tahdus pašāšķeerus, kūrī bīhstās braukt pa uhdens wīrsū tadehš, ka newar panēst stīpras lihgoschanās un schuhposchanās, no lam teem peemetas juhrās sīlimiba.

No šķa aprāšta redšams, ka apāščuhdens fugoschana teknītas sīnā fāšneegufe daudš augstāku attīhstības stāhwokī nēšā gāišķa fugoschana. Zīlwēla nerīmsloščais prahtīs weenēhr zensķas atrašt lo jāunu, nebījuschu, waj ari pahrīlabot un papīldīnat jau eesōšķo, lai tahdejadi eeguhtu spehlu pastāhwet zīhnā pehz ūstura. Tīkai šķa noluhķa dehš zīlwēš eerofas semes dšķūmōs, lai īsmantotu wīnās „nēišķekamo bagatību“; tāpat wīna aģs arween jo dšķīf eespeesķas juhrās dšķūmōs, mellejot tā fawto „juhrās seltu“. Tā ka pehdejā tur arween wairāl atrodas un juhrās bagatības swebtojaju skaitis ari peeaug deenu no deenas wairāl, tad īr gluschi dabīgi, ka fāmehrā ar to ari apāščuhdens fugi un laiwās peeaug skaitā un teknīstā attīhstībā. Wīšs tas mums dob zeriibu, ka apāščuhdens fugoschana warbuht jau turās nahlotnes dšķīwē eēnems plāščū un eewehrojāmu nosīhmi.

(Pehz „Рссн. Вд.“ —s.)

Bahrsdaina seeweete.

Wīšnes unīwersitātes profesora Dr. Šaberdas klausķtaji bijuschi kōti pahrstēigti, tad wīneem stāhdītš pa preešķ- laščjuma laiku preešķā wīhreetīš ar melnu spīhdoschu bahrsdu un tahdam pat kuplām uhsām un tad profesors nosauzīs šķo wīhreeti par — seeweeti. Štrahdījees, ka tas gan tāīsnība un ka šchi seeweete apzelo wīšas mēdi- jinas augstskolās un fewi par nauđu īstrahdas. Šchi bahrs- daina seeweete dšķīnuse Tunīšā un ūsāugufe Stālījā. Rahdā klosteri tā ūsaudīnāta, tad appezejusēs, atščķīhrušēs no fawa wīhra un sahluse tad — audsīnat fawu bahrsdu, kuru tā agral nobīnuse. Pehz pehdejām sīnam īstrahdotees fewi Kaukāščijā ari tahda pat no R u r ņ e s a tbraukufe bahrsdaina seeweete.

maļ apbalvotās Somijas, ar tās 2,460,000 eedšhwota-
jeem, ir wifai eewehrojams.

Somijas tautas skolu organizācija ir deesgan ween-
fabriska. Pate pirmmahziba teel behrneem pasneegta waj
nu draudses skolās waj ari mahjās. Draudses skolas teel
pa laikam zeltas bej tahdas eemaischanās no waldbibas
pufes uļ pašču semneeku rehliņa. Par skolotajem scheid
wisbeeschal mehds buht seeweeetes, kuras beigufchas kursu
weetejōs seminarōs waj ari widejās mahzibas eestahdēs un
kuras labi pasihst weetejōs apstahklus.

Atbildiba par skolotaju iswehli kriht uļ draudses waldbi.

Skolotajas alga sneedsas — raugotees uļ latras
draudses lihdselkeem — no 300 lihds 800 markam jeb 120
lihds 300 rubkeem gabā; bej tam ta dabu no draudses
dshwolli ar waj bej pahetilas.

Ja mahjas pagasta ir stipri iskaihtas, tad skolotaja
dshwo pehz lahrtas pee wifsem fainneekem un arendato-
reem; wifur ta teel uļstatita tā weefis un gadas wifai
reti, ka to kaut kur usnem neweeemihligi. Starp Someem
wehl toti stipri walda matriaraliskee uļstati, t. i. dšita
mahtes zeenishana, un skolotaja teel wisnotuk uļstatita tā
mahtes weetneeze pee saweem skoloneem. Tadeht ari teel
uļstatita latra skolotajas apwainoshana ka negods wifai
draudsei.

Preefch draudses skolam reti kad teel zelta fewifschka ehla.

Wisbeeschal teel notureta skola lahda semneeka leelakā
istabā waj ari pahmainus wairaf mahjās — raugotees
p. hz apstahktem. Pa laikam mehds buht latrā draudse
wairaf skolotajas, tā ka uļ latru nahf nekeels behrnu slaitis.
Schis apstahklis attauj skolotajam rihkotees ar skoloneem
pilnigi tā ar saweem peederigeem.

Pahrraudsibu par draudses skolam isdara waj nu
draudses walde, waj ari weetejais mahzitajs.

Bet tā ka skolas leeta teel uļstatita par wispahrigu,
tad ari latris draudses lozektis, ziftahf attauj ta isglitibas
stahwolli, raugas kritiski uļ skolotaju darbibu un dara
latru nolaidibu waj laistumu sinamu skolās waldei. Schini
apstahkli naw jaerauga kaut lahda nelabwehliba waj laun-
prahriba, ne, ta ir weenigi sabedriska kontrole, kura noteiz
darba lahrtigu isplidishanu. No swara ir wehl tas ap-
stahklis, ka latra nepeeahdita fuhdšiba teel Somijā tiffab
no lifuma, ka ari no sabedribas bahrgi sodita, tā ka scheid
gadas daschadās mehnešbas wifai reti. Zapeemin ari
buhtu, ka sabedribas darishanas nem muishneeki tahdu
pat dalibu tā semneeki. Ja lahds gribetu iswahritees no
sabadristeem peenahumeem waj tikai luhkotos weenaldisgi
uļ teem, tad tahds top par wifas draudses apsmeeeku un
tam nahlas wifai gruhti eelaislees kaut lahds darishanas
ar ziteem draudses lozektēm.

Somi, jau no paschas dabas turu stahwedami misti-
zismam, tifa senal pahwaldbiti no daschadeem praweescheem
un fihneekem, un bija leelum leelā mehtrā mahntizigi;
tagadin mahntizibas weeta stahjusēs dšita religiofitate.

Somu semafajām elementar-skolam, neraugotees uļ
wisu weenfahrschibu, ir lihds schim bijufchas it labas
felmes: behrni weegli un ahtri eemahzas laftit un raskit,
ir peeteefofchi attihstih eewehrojot to wezumu — un tas tas
swarigatais: tee nebuht newstata skolu tā lahdu baidelli,
bet to lahprahf apmekle.

Kā leelas, tad taisni schi weenfahrschiba un familiara
atteeziba starp skolotaju un skoloneem scheid spehle ne masu
lomu.

Somu behrni ir stipri peeradufchi pee weentuligas un
weenmuligas dshwes un tadeht mineta mahzibas metode
atfihstama par teizam. Bes tam schahda metode ir Somu
semneekam ihsti pehz wina garfchas un ismaksā wifai lehti;
weenfahf tahdejabi usturets swarigais salars starp skolu
un gimeni un otradi — tahdejabi teel ari wisstruhzagalajam
gimenem daritas skolas safneedsamas.

Ar atfinibu minams ari tas apstahklis, ka gandrihs latrai
draudsei ir sawas paschas isglitibotas skolotajas. Schahdas
skolotajas toti labi mahf istikt ar semneela gimeni un
drihsā laika eemanto sawu skolenu mihlestibu. Dabufufchas
seminarōs spezialu isglitibu, skolotajas isleeto sawā prakse
jaunakās metodes un tahdejabi safneeds ihfā laika eewehro-
jamus panahkumus.

Semalas elementar-skolas Somijā naw apspeestas ne
ar lahdam leelām kontrolem. Mahzitaja peenahkums ir
pahrraudst behrnu sinafchanas pee eļfameem, un skolas
inspektors pa laikam apmeerinas ar wispahrigu mahzibas
gahjeena pahrraudsibu, un ja skoloneem ir daudf mas peete-
lofchas felmes, tas skolas darishanas dšital nemas ne-
emaisas. Tahdejabi skolotajam ir pilna brijwiba iswehletees
few pehz patifshanas weenu waj otru mahzibas metodi,
nodalit mahzibas stundas u. t. t. Pateefšā Somu skolo-
tajas pa leelum leelai dakai peeturas pee Westalozija metodes
jaunakā Wahzu pahrrahdajumā. Bet daschas peeturas
ari pee zitām metodem, daschahf it sawadām, tal ja ween
metodei ir labi panahkumi, tad neweenam nenahls ne prahfā
taisf skolotajai schini sinā kaut lahds pahmetumus.

(Turpmat beigas.)

Is lauzineeku sadshwes.

II.

„Rischfij Westmits“ turpina sawus interesantos pah-
ratus par muhsu lauzineeku sadshwi. Mehš waram tikai

preezatees, ka schi laikrafia redahjā strahdā spehfi, las
netil ween pasihst muhsu sadshwi, bet ari tura par waja-
dšigu eepasihstinat ar winu Baltijā dshwojofchos leelās
brahtu tautas peederigos. Otrā raskitā par muhsu lauku
sadshwi lasam sefofcho: Baltijas gubernas parafis uļ-
staitit isglitibas sinā ka weenu no pirmajām walstis dakam.
Aisrahda fewifschki uļ to apstahkli, ka pee mums isglitiba
isplatita ari semako kauschu schiru starpā. Ka tas teefham
tā, to atfihst netil ween weetejā Wahzu inteligenze — kura
leelas, ka scheid efor weenigi winas nopelni — bet ari uļ
schejeeni dshwot pahrnahlfuschee Kreewi. Tas ari naw
nekehds brijhums, jo muhsu gubernas pateef ja-atfihst
par tautas isglitibas safneegšanas idealu.

Kai apdomajam til: tahdu, kas nemahf ne laftit, ne
raskit mums gandrihs nemas naw, uļ lauleem eewesta
peespeesti pirmatneja (elementar-) skolas mahziba. Wisur
war atrahf lauzineekus, kuri mahf gan pa kreewifki, gan
pa wahzifki un prot ari wifas trihs weetejās walodās.
Neti kur atrahf semneezinu, kuresch nesin, no ka seme
greeschās ap sawu ari un ka zaur to zelas faules leh-
schana un noeshana. Leela daka saprot ari faules un
mehnes aptumfoshchanās parahdibas, pehrfona un sibena
zelschanos u. t. t. Neti atrahf ari tahdu, kuresch nesinatu
nela, kas noteel sweschās semēs, Turzijā, Franzijā, Amerikā
un zitur. Toti beeschi fastopam tahdus, kas beigufchi
kursu gan draudses, gan pilsehtas waj aprinka skolā, waj
ari isgahufchi daschas gimnasijas un realskolas klases.
— Baltijas gubernu lauzineeki tura leelā zeenā sawu
behrnu isglitibu un neshchelo par winu isdot leelas nau-
das sumas un nest ari zitus upurus. — Lauzineeku starpā
farihfo deesgan beeschi weefigus walarus, konzertus, teatra is-
rahdes, jautajumu isklaidroschanas walarus u. t. t. Lauzineeki
netil ween neapstahle daudf laikrafstu, bet strahdā tajōs ari
pahfi lihdsi. Dseebaschanas beedribas mums gandrihs waj
latrā pagasta.

Tas wifš toti teizami. Bet — kad apluhlojam leetu
turwaki, tad redsam tautas isglitibas leetā daschu labu
nepatihkamu parahdibu. Gribu nu gan eefahf ar weenu
no deesgan teizamām — ar mahjmahzibu, kura uļ lauleem
wifur isplatita.

Schi mahjmahziba eewesta Baltijā no mahzitajeem
wehl labi ilgi no ta laika, kad pee mums sahka atwehet
pirmās tautas skolas. No eefahkuma schi mahziba bija
peespeesta un tifa no mahzitajeem un lesterem pahrrau-
dbita. Schai noluhfā mahzitaji un lesteri waj nu paschi
apbraukaja sawas draudses mahjas, waj attal lifa behr-
neem atnahf pee fewis, tā apmehram weenreis, diwreis
gadā. Bes tam jaunās pa-audses isglitiba rita pahrbau-
dita ari pee eefwehtishanas un „rahdschanas“. (Salihds.
romanu „Littenis“ „M. B. Mehneschrafsta“ 1897. g. 10.
burnizā. — Tultot.) Tos, kuri nemahjeja laftit un neprata
ne bauschfu, ne tijibas apleezibas, mahzitaji nelaulaja.
Mahjā behrneem mahzija laftit waj nu wezaki waj ari
lahds pee gruhtata darba nederigs, tā faultais „grahmatneek-
“ jeb „pahrtarneek“. Kad zehla skolas, tad tanis usnehma we-
nigi til tahdus behrnus, kuri prata laftit un mahjeja no galnas
bauschfus. Pee wezās laftit mahzichanas metodes pagahja ligs
laifs, kamehr behrnus eelaisija. Schimbrihscham usraudšiba
par mahjmahzibu pahstahw tilai retās draudses. Bet tā ka
ari tagad pee eestahschanas skolās prafa, lai behrni prot
sawā mahtes walodā laftit, tad mahjas mahziba naw netil
ween beigufes, bet wehl jo wairaf attihstijufes. Isglitibotōs
apwidōs behrni prot skolā eestahjotees netil ween laftit un
mahf no galnas bauschfus, bet tee raskit ari, sin „weenreis
weenu“, mahf staitit no weena lihds tuhstfosham un pasihst
kalendari. Kā raskit sazeretajam wairaf skolotaji nostah-
sijufchi, tad pehdejōs gadōs daschi behrni mahfot pee
eestahschanas skolā jau ari druzija kreewifki laftit un raskit.
Scheid redsams, ka behrnu brahti un mahsas, kuri apmekle-
jufchi skolas pehz reformu eeweschanas laika, nahlfufchi
muhsu tautifskolam palihgā. — Kas atteezas uļ mahzibas
metodem mahjā mahzot, tad tai sinā atleel wehl daudf to
wehletees, bet — nahls jau wifš ar laiku. Wispahri
nemot schinis deenās behrni eemahzas daudf ahtraki laftit
un raskit nekā agraf. Rihstles, matu pluhfchana un aif
aufim raufchana noteel tagad ari ne mahjās mahzot leetotas.
Lauku skolas sadalas pee mums, pateefšā, ischerrās schirās:

1) lafshanas skolas (школы грамотности), 2) pagasta
skolas, 3) draudses skolas (parestizigas un Lutera tijibas)
un 4) ministrijas skolas. Pirmā weida skolu pee mums
toti maf un winas ari maf atschirās no pagasta skolam,
tadeht ka pee mums laftit mahja mahjā. Pagasta skolas
zeltas latrā pagastā, daschōs ir pat pa diwām, trim lihds
sefchām skolam. Schis skolas ustura pagasta eedshwotaju
sabadribas un fainneezifkā sinā winas padotas pagasta
weetneeku pulkam. Bet scheid lungi nefaprot daschlahf
sawā usdewuma: jendamees taupit, — kas jau toti tei-
zami, — tee neatwehl beeschi naudas lihdselku tā preefch
skolas ehlu islaboshanas, tā ari peeleelinaschanas un
jaunu zelschanas pat tad, kad tas nepezeeschami wajahfigs.

Toti daudšās pagasta skolās klases toti semas, ne-
ehrtas, dreghnas; wentilaziju naw, krahfnis waj nu neshda,
waj dod duhmus. Skolas foli beeschi pawifam nepraf-
tiski un truhfki pat wisnepezeeschamaki wajahfigo mahzibas
palihga lihdselku. Tā ka pee mums mahjas iskaihtas toti
tahku weena no otras, tad leelakā daka skolenu peespeesta

palitt skolā wefelu nedetu. Gufamas ishabas preefch
schahdeem skoloneem eerihfotas pa leelakai dakai wehl sli-
tati nekā klases, zitās skolās schahdu gutamu istabu nemaf
naw un skoloni gut klases uļ grihdas. Siltu ehdeenu
pafneegschana eerihfota tilai nedaudšās skolās, wifur zitur
behrni pahrtel ar sawu ehdeenu. Daschreis atgadas ari,
ka pagasti neatwed laita malku un behrneem jafalst.

Eit maj ruhpias parahda sawu tautifskolu leetā Lat-
weefchi un Igauni, „kuri isglitibu til toti zeeni un ne-
schchelo nelahdu upuru preefch sawu behrnu isglitofchanas!“
Tas isklafas it netizami, bet tomehr pilnigi saprotams,
kad eewehro, ka muhsu lauzineeku starpā wehl toti maf
attihstita weenprahriba wispahribas labā: tee gatawi upuret
latris par fewi preefch saweem behrneem toti
daudf, bet — seidot sinamu naudas sumu latru gadu ari
preefch zitu pagasta lozektu behrneem, tas
dascheem pagasta weetneeku pulkeem nebuht nepatihf. Tee,
kuri winu starpā turigaki, laifch sawus behrnus pilsehtas
skolās un domā: „tadeht tad mums jaruhpejas par zitu
kauschu behrneem!“ Masaf turigo pagasta weetneeku starpā
attal dšird runajam tā: „par to lai mehš ruhpejamees til
leelā mehtrā par skoloneem un skolotajeem, kad mehš pahfi
dshwojam wehl sliktōs apstahkōs!“ Uļ to waretu
atbildet, ka lai gan muhsu lauzineeku leela daka dshwo
truhzōs apstahkōs, tad tatschu winu istabās, bej schaubam,
wairaf gaisa, un winu ehdeens labaks un spehzigaks nekā
to bauda skoloni muhsu tautifskolu leelakā dakā. — Sinams,
ir jau ari pee mums laba teefa staltu un bagati eerihfotu
skolas namu, bet sliktu buhs gan daudf wairaf.

Muhsu tautifskolotaju leelakā daka waj nu beigufe
skolotaju seminaru, waj nolikufe fewifschku eefamenu.
Personas ar privat-elementar-skolotaja teefšbam muhsu skolu
inspektori lahprahf nepeelaisch par tautifskolotajeem. Bet tā
ka nu pagastu leelakā daka dod saweem skolotajeem toti
neezigu algu, tad schahdās weetas labaki fagatawotee skolo-
taji nenahf ut japeenem tahdi, kuri naw preefch sawa
usdewuma peeteefofchi fagatawoti.

Kai gan ari pee mums ir weetas, kur pagastu skolotaji
dabun no 500 lihds 800 rubtu gabā, eestaitot eenehmurus
no femes un algu par privatām mahzibas stundām, tad
tatschu tahdu pagastu ir toteefu daudf wairaf, kur skolotajs
nepelna wairaf, nekā kuresch latris kalps. — Lutera draudses
skolas stahw materiela sinā wispahri daudf labak, nekā
pagasta skolas. Ari winu skolotaju stahwolli labaks. Kas
atteezas uļ ministrijas skolam, tad winu naw wehl daudf,
bet lauzineeku starpā winas eeguhst arween wairaf simpatiju
un weens pagastis pehz otra luhds, lai pahrtwehrych pagasta
skolu par ministrijas skolu. Schi weida skolas stahw ari
materiela sinā pa leelakai dakai toti brangi.

Newaru atstahf nemineetu, ka skolu sinā ruhpejas toti
daudf semneeku leetu komisari, kuri bauda wispahri leelu
zeenibu.

No skolam un skolotajeem runajot newar deemschch
atstahf nemineetu to behdigo parahdibu, ka skolotaju lih-
schana noteel nelahgā lahrtā: kandidatus usajizina zaur
laikrafstu sludinajumeem eeraslees sinamā deenā, bet waj nelab
nemin, zil leela alga teel dota. Seronas daudfi, pat no
leela tahfuma, dabun sinat, ka alga til nepeeteefofcha, ka
no winas newar dshwot un — brauz attal mahjā. Daudf-
reis pagasti usajizina skolotajus eeraslees pat tad, kad wifsem
jau labi sinams, ka tas un tas weetu dabus. . . Se-
wifschki pretigi redset, ka pee skolotaju wehleschanam zelas
torgi: kuresch nahls par mafatu algu? Labalee skolotaji tura
tahdus torgus par winu lahrtai nezeenigeem un brauz
prom. Zitōs pagastōs weetneeki peeprafa attal no skolotaju
kandidateem „magaritschās“, un kuresch dod labakas maga-
ritschās, tas teel atfihst par labatu skolotaju. . .

Toti fajuhtams robs muhsu lauku skolu starpā ir tas,
ka mums truhfki tahda weida skolu, kuras waretu apmeklet
meitenes, kas beigufchas pagasta skolu un wehlas sawu is-
glitibu turpinat. Lauzineeki tadeht peespeesti atdot sawas
meitas daschadās pilsehtas skolās, pa leelakai dakai privat-
skolās, jo tur weeglaki eetif. Bet isglitiba, kuru bauda
pilsehtas skolās, naw pa leelakai dakai lauku dshiwēs ap-
stahktem noderiga un ustureschanas pilsehtā, penfšā pee
weenas, otras „madaminas“ pat famaitā jaunawu rifu-
mibu. Daschi lauzineeki fuhfā sawas meitas uļ pawahru
kurseem, waj ari atdot tās schuht mahzitees. Bet daschreis is-
nahf tā, ka pawahru kursūs beigufchas jaunawās fainneeko
daudf sliktaki, nekā winu mahtes, kuras naw nelahduš
„kursūs“ beigufchas un kas atteezas uļ schuwejam, tad winu
stahwolli pa leelakai dakai wehl sliktas nekā weenfahrschu
talponu littenis.

Kas atteezas uļ spezielo isglitibu, tad wina maf is-
platita un lai gan lauzineeki schis labumu ari atfihst,
wismaļ wahrdōs, tad tomehr maf dara winas weizina-
schana. Zegawas Laukfainneezibas beedriba jau sen
wehlas eerihfot laufkaimneezibas mehginajumu laufus un
preefchshimigu fainneezibu, bet newar schi nodoma ispidit,
tadeht ka lauku kaudis maf interesejas par scho jautajumu.
Nesen wehl skolotajs Abeka lgs zehla laikrafstōs preefch-
lufumu par laufkaimneezibas skolas dibinaschanu. Kā laif-
raskiti, tā ari publika fanehma isti scho preefchslufumu, bet
drihs wifš aplufā. Laikam gan, ka schai pehdejā leetā
wainiga komiteja, kuru ezeehla pee Rīgas Latweefchu be-
dribas, lai scho projektu ispiditu.

Izglītību veicina semneku starpā bet skolam arituhlin isvehleja beedribas waldi un beedriba bija gatava. Pirmais darbs nu bija sastabdit statutus (beedribas likums), jo bet nosajijumeem newar pastahwet un kahrtigi rihfotees nelahda sabedriba. Likums, lai tee buhtu dshwwei un apstahfkeem peemebrigi, war sastabdit ar sekmem titai tahdas personas, kam preefch tam spezialas sinaschanas. Bet sawstarpejo ugunsapdroshinaschanas beedribu pirmos statutus, kuri wispahri isplatijas, sastahdija tahdas personas, kuru redses aplots bija koti schaus un kuri nepasina pat weetejo apstahfku. Nestatutes uf to, la schee statuti daudsfreis nesaflaneja ne ar weetejeem apstahfkeem, ne ar tam prasibam, tahdas bija ustabhdijuchi paschi statutu sawstahfataji, kahdu laiku tomehr gahja labi.

Arziju beedribas itgadus bija jamaska prahwas naudas sumas par polifi, kuru beedribas isdewa par wimu apdroshinaschanā usnemtam ehtam, tapat bija jamaska agentem par ehlu nowehretschanu. Schi nauda nu palisa paschu semfopju tabatās, tadeht la sawstarpejas ugunsapdroshinaschanas beedribas waldes lojeffi, kuri neteel algoti, ehku apwehretschanu isdarija par wetti, bet tahdas atlihdshibas. Des tam wehl sawstarpejam beedribam to darbības sahuma bija tas labums, ka naudas palihdshibas weeta wareja pedalitees beedribas ar materialu, kas semfopjeem drihsat pee rofas nekā nauda. Gadījumā, tad kahdam beedrim nobega kahda ehla, beedribas preefchneeks titai pasinoja pahrejeem beedribas lojeffkeem, ka jaet palihgā zeetuscham beedrim peewedot winam jaunās ehlas zelschanai tahdu un tahdu materialu, tahdā un tahdā daudsumā, kas ari tika bet wahda runas ispidbits.

Taschu tā ilgi negahja, iszehlās julas un nelahrtības, kas gadu no gada pateelinajas. Daschu pagastu „ugunsbeedribu“ preefchshahwu amateem nokrita ahijas, goda deht ween neweens fainneeks negribeja usnemtees beedribas wadishanu, wajadseja peespreest algas un tas nahja uf „galwinam“. Schis beedribas, la sinams, pastahw titai no fainneekem un preefch fainneekem, bet daschds pagastds beedribas preefchneeziba bija ja-algo wiseem pagasta nodokku maksatajeem, pat tahdeem, kuri dshwoja ahrpagastds un uf pasem. Ne itreis beedribas rakstwedis bija ari rehfinu pratejs: dascham beedrim ugunsgrēka gadījumā peeweda buhwmateriala wairak la wajadshis, dascham atkal par mas. Sahlās prahwoschanās. Sinamds pagastds, kur „uguns-wihri“ nehma algas, pehdeje tita peespeesti kalpot (beedribu wadit) bet laut tahdas atlihdshibas; wispahri schee amata wihri kalpo titai „goda deht“, algu maksā titai beedribas rakstwedim. Tas, peh manam domam, naw praktiski. Wif jau newar bet atlihdshibas kalpot un sawu dahgo laiku usupurei beedribas wadishanai, daudseem to nearkauj grubtee apstahfki. Ja scheem amata wihreem dotu zil nezil atlihdshibas, masal ais „sahbaku naudu“, tad droshi ween uf puš pamafinatos nelahrtības, kuras teel peerehlinatas beedribas waditaju nolaidibai un newihshibai.

Sawstarpigo ugunsapdroshinaschanas beedribu statuds wispahri atrodas noteikumi par materiala daudsumu un teelumu, tahds wajadshis zeetuscham beedrim. Peewedifim iswiltumu no tahdas beedribas statuteem, kahdus ir peenehmuschas wairakas beedribas. Preefch ehrebuga shmeti: 100 bakfi, 120 kahrtis, 220 pudī garukustu salmu; preefch lopu kuhis un sirgu stakla: 110 bakfi, 23 spahres, 150 kahrtis un 440 pudī salmu; preefch rijas: 155 bakfi, 24 spahres, 150 kahrtis un 350 pudī salmu; preefch klehts: 100 bakfi, 40 spahres, 120 kahrtis un 220 pudī salmu. Waktim jair 4 ahs un 2 pehdas garam un ne mafal la 8 zollas teewgalā refnam; spahrei jair 4 ahs garam un 5 zollas refnai teewgalā; tapat kahrtis nedrihsst buht ihfata par 4 ahs. Schim materialam statuds noteiktas ari zenas, kuras ir schahdas: par bakfi 1 rbl. 50 kap., par spahri 50 kap., par kahrti 10 kap. un par 1 pudu salmu 25 kap.

Sche nu iszetas daschadas julas. Materiala zenas ne wifur un weenmehr sastan ar weetejeem apstahfkeem; winam nelahdā sinā newajadsetu buht — negrojamam. Wifur beedru mahjas nelad newuhs weenadā tahsumā no „balku mescha“. Kuram tas ir tuwat, tam it ischakti peewed buhwmaterialu, kureem tahlat, tam uf to jagaida ilgi! Utrodas nomatas weetas, kur zeetuscham beedrim mahja stahw wershju 10—15 no balku mescha tahlat nekā ziteem beedreem, tā la schim katra balka atweschana ismaksā ap 1 rubli. Ja nu tahdam beedrim nepeewed buhwmateriala, bet maksā nauda, tad winam palihdshiba no beedribas isnahf ap 100—150 rublu masala, nekā tahdeem beedreem, kureem materialu peegahdā wif beedri. Tapat ar garukustu salmeem. Wahjas rashes gabā, tad lopu bāriba dahrga, no ugunsgrēka zeetuscham beedribas lojeffim reti tahds beedris peewedis salmus preefch jaunās ehlas jumta, wif maksā ar naudu. Kā lai nu schahdā gadījumā zeetuschais beedris isklusas jauri? Lai eepirtu salmus, tam jabraukā no mahjas uf mahju un nereki jamaska lihds 20 kap. par pudu wairak, nekā beedriba tam ismaksajuse; ja nu jaepehrt tairni 440 pudī, zil peh statuteem wajadshis kuhis un stakla jumtam, tad zeetuscham beedrim sneegā palihdshiba isnahf staidrā nauda ap 88 rubli masala, nekā ziti beedri dabujuchi augliss gabds, tad salmus peeweda beedriba.

No eekschjemes.

a) Waldibas leetas.

Par fewischku usdewumu jaunako eeredni pee Widsemes gubernatora eezelts Widsemes gubernas waldes darbwebeja palihgs lauku artillerijas referwes poruhschiks Julijs Sanders. (W. G. A.)

Widsemes gubernas waldes kanzelejas eerednis Feldmans apstiprinats par minetas gubernas waldes sekretara palihgu.

Par Zehsu zeetuma flimnizas ahrstu — ar waltis deenasta teefbam — eezelts Zehsu pilsehtas skolas ahrstis Meiers.

Walfas aprinka preefchneeks peh nolalysta deenasta laika pa-augstinats par galma padomneeku. (W. W.)

b) Baltijas notikumi.

Sawstarpejas ugunsapdroshinaschanas beedribas uf laukeem.

Widsemē schimbrihscham wairak nekā 300 ugunsapdroshinaschanas beedribu, kuram jau deesjan gara pagahne. Scho sawstarpejo beedribu mehtris ir leels un kreetns un tā la winas tildaudis isplatijuschās, tad buhtu jadomā, la winās walda saprahstiga darboschanas kahrtiba un la selmes wifur kreetnas un teizamas, tomehr tā newuht nam: daudshas prahwas pee meerteefam mums rahda, la dascha laba no schim beedribam darbojas koti nesefmigi. Apstahfim sche daschus truhstumus, kahdi schur tur pastahw sawstarpejas ugunsapdroshinaschanas beedribas.

Sawā eekahrojumā winas aischkros no ahiju beedribam pilsehtās tahdejadi, la winam naw ihpachu referwes kapitalu, naw nelahdu naudas noguldijumu, naw kafes, kur eepreefch fatrahjas apdroshinaschanas premijas. Winas wairak lihdsinas „behu kafem“, kuras tahda beedra nahwes gadījumā pahrejeem kafes beedreem peenahlas ismaksat sinamas naudas sumas miruscha beedra familijai.

Scho sawstarpejo ugunsapdroshinaschanas beedribu nobidinaschanos uf laukeem pa dakai weizinaja tas apstahfhis, la ahiju beedribas labprahf newsehna sawā apdroshinaschanā semneeku mahjas un ja ari usnehma, tad weenmehr par pahrat lehtam jenam, tā la ar ismaksatām premijam nelahdā sinā nehija eespehjamis nobeguschās ehlas weeta usjelt jaunū ehlu, — fewischki tas kafams par rijam, kuras reise ar sawu wahrigumu ir ari swarigatas ehlas semtura fainneeziba. Kadeht ahiju beedribas tā isturejas pret lauzineekem, tam par eemestu bija tas apstahfhis, la muishneeku kreditbeedriba winā eekihlatu semneeku mahju ehlas atkahlwa apdroshinat ari lauku beedribas un ahiju beedribas sche atrada newitizibas eemeslu. Mahjas premijas, tahdas peespreeda semneekem ugunsgrēhta gadījumds, tapa wehl masatas zaur to, la no winam atwilla talsatoru (ugunsapdroshinaschanas beedribas agentu) isbraufschanas naudas; jo tahlat dshwoja semneeks no talsatora, jo leelata bija isbraukumu nauda un famehr ar to pamafinajas semfopim premija. Des tam wehl lauzineekem speeda lihdsalibu pee saudejumu segschanas, kas zehlās no leelu premiju ismaksaschanas par pilsehtās deguscham mahjam. Wif tas lauzineekus speeda tā nekā isitit bet ahiju beedribam. Tas bija tai laikmetā, tad wispahri Latwija leeliski zibinaja beedribu jautajumu un daschadas beedribas weena peh otras iszehlās la sehnes peh stā leertutina.

Schis beedribas organisejas pa fewischkeem pagasteem, bet atrodas ari tahdas uguns beedribas, kur saweenojas wairak pagasti. Kahdā jaulā deenā wispahreja pagasta sapulze kahds no waltis preefchshahweem waj kahds „patriots“, la sawā laika mehda sautees tahdi, kureem bija wispahreja zeentiba sawā apstahfne, swinigi eesaujas: „Dibinashim paschi sawu beedribu...“ wif tam peekrita,

nav sajits. Schis materials ne itreis stahw weenadā wehrtibā, peemehram wezas ehlas buhwofoki nelad nelihdsnasees jaunakas ehlas buhwofokem; bet peh; ugunsgrēhta neteel tairita nelahda starpiba; talsataji usfata par buhwei berigu katri bakfi, kas wehl naw sabedris.

No wifa tā iszetas daudis prahwas. Apdroshinaschanas galwenakais noluhst, tā sinams, pastahw eefsch tam: dabut atlihdshibu par saudejumu un turkahl — drihsakā laika. Ja nu starp zeetuschō beedri un beedribas waldi naw weenochanas un leeta eet zaur teefam, tad jau newar ne runa buht par drihsumu. Prahwas daschreis welfas wefelu gadu, prahdamas no abām pusēm kreetnus isdewumus. Pa to laiku zeetuschais beedris patš no saweem lihdsleekem usstahfhis ehlu, bet kuras tas newareja isitit un ja nu winsch sawu prahwu winnejis, tad winam peewed materialu, kuresch tam wairas naw derigs. Ja schahdā gadījumā teefas spreeduschas palihdshibu nauda un beedribai naw sawa referwes kapitāla, tad gabeem jagaida uf peespreesto palihdshibu.

Wifur to eewehrojot war titai wehletees, lai tas sawstarpejas ugunsapdroshinaschanas beedribas, uf kuram sihmejas nupat isitiktās un wehl daudis zitadas nelahrtības, pahrgrofitu sawus statutus un par wifam leetam nobidinatū referwes kapitalu, jo titai ar tahdu buhtu eespehjamis zaur ugunsgrēhtu zeetuschēem beedreem dabut ahtru palihdshibu. Tad wehl ugunsapdroshinaschanas beedribam waja dsetu wairak puhletees aishawet ugunsgrēhtu izelschanos, kas panahkams tahdejadi, la wispahri eeadshina usmanibu un weizina mahwu (atmenu, keezetu u. t. t.) ehku zelschanu. Daschās mahjās ar uguni rihfojotees naw ne runas no usmonības. Ir mahjas, kur wehl tagad nakhs dedshina stalus, lopus apkopjot; tas gan isklaujas netizami, tomehr ir pateeffiba. Wihreeshi ar degoscham pihpem sobds stahdā wifus darbus, sawed labibu, eeser riju, kuf, wehti, noleek salmus, eebahsch sirgeem seenu rebeles, kulsta linus u. t. t., u. t. t. Ja tahdus brihdina, tad wini smeedamees atbild: „Waj pirmo reis ar pihpi uf jumta!“ Tahdi nemas negrib to saprast, la tairni newshmaniba ir par zehloni ugunsgrēhkeem. Ne masums ugunsgrēhtu izzetas aishrijas krahns pahrturinaschanas, kas arween noteel kaltejet slapju labibu; ehrebuga degschanu turpretim weizina sturstenū un reeru kahrtiga neslauzischana. Par newshmanibu waja dsetu uslitit sodus ari tahdās gadījumds, kur zaur to wehl naw iszehlees ugunsgrēhs, — tas stipri masinatū ugunsgrēhtu slaitu.

Latweeschu un Igauni praktiskās teologijas profesuru eeweschanas jautajums peenehmis, la „Nischf. Westa.“ dshd, tahdu wirseenu, kas leefot zeret uf projekta eeweschanu dshwē.

Wifas ewang. lut. basnijas grabmatas bet isnehmuma pavehleis west Kreeiwu walodā. (Pp. A.)

Rigas jufrmalas ritenbraujeju beedribas statutus eefschleetu ministrija apstiprinajuse scha gada 17. septembri. (W. G. A.)

No Oberpables. Wif aplahrtēje muishu ihpachneeki saweenojuchi sawas muishas ar telefonu un weenojuschees tal sinā, la pasinos zaur telefonu uf wifam pusēm, tad wimu aplahrtēne atgadisees sirgu sahdbiba. Zaur schahdu rihfoschanos isdewees jau sirgu saglas noferi uf karslam pehdam.

Par deewkalsposchanas trauzeschanu Reelas lutertihibas basnija Burjewas meerteefneschu sapulze nupat nobodijuse kahdu Isatu S. uf 2 nedetam aresta. Schis Isats isturejees basnija tā, la mahzitajam bijuse japhrtirauz deewkalsposchana. Basnijas krehlā sehshot Isats beidsot faldi aishmidhis, pee lam winam iskrituse is kabatas pilna (referwē atstahta) pudelē ar schabi. (P. Писка. Востр.)

No Zelgawas. Wifur pilsehtu apmeklet rudens laika naw ihsti eeteizami: Zelgawas jau tā tā wethras eelas rudens bihsjami dubtainas un it fewischki tagadejā laika, kur muishu kanalisajiju daudis weetas paploschana, eelas palikuschas waj gluschi satifsmei nederigas. Pee mums deemschehl gandrish ar wifu eet atpatak, gan weikalos, gan beedribās, gan primatā dshwē, — titai reti kas teel uf preefchu. Bija mums te Zelgawā diwi konsuma weikali: weenu, kas prata wairak spihdet, sauja par to „leelo“, bet otru, schlehsham pretim atrodoschos, par „majo“. Ruschai tā sawjamā „masinā“ iszehlās reisi „ugunsgrēhts“. Schinis deenās atkal atwehes „majo“. konsuma weikalu, kura dalibneeki gandrish bet isnehmuma rotpeini, lamehr „leelā“ beedri sastahw is arendatoreem, pahrtikuscheem amatneekem un turigakeem masgruntneekem. Tagad nu deesjan droshi paredsams, la „masais“ weikalas pa daudis mehneschu garo laiku, kur tas bija slehgts, buhs saudejis labu slaitu sawu pirzeju. — Ari zitās beedribās netruhsst gadijumu, par kureem newar preezatees. Lai til apluhlojam rihzibu kahdā tā dehwetā „mahmulmā“. Tas weenigais gresnumis pastahweja til wehl winas koschā dahrsā, kas bija tahlu jo tahlu pasihstams sawu wezo kyplo koku deht. Bet to padarijuschi „mahmulinas“ gudree dehti? Zil netizami tas ari newshlaustos: tee schinis deenās isjirtuschu leelu daku sawa parka (!) un sludina, la „uhtupe“ pahredoschot beedribas dahra malku, schagarus un „st e l m a t a r u k o h t u s“, tā sludinajumā wahrdū pa wahrdam koti jauki sajits. (!!) Kas to wehl buhtu domajis mas gabus atpatak, la mums buhs japeedshwo it

behdigi pārsteigumi! Kad pērn pārdeva vairākos šānā slaveno „dantšgrihdu“, tad nevēens nebūs palat- raudajis afaru šahdam, šahīda rofās pārgahjušam rihkam. Bet gluschi otradi tas ir, kad reš paštrahdajam šahdus darbus, kur špota pehdejo, kas wehl atližees no senā špofchuma. Ar tabdu pat neapraštamū nebaifju- tibu tur fariško teatra israhdes. Kas peemešram tur redseja pehdejo fwehtdeen no gluschi neapdahwinateem spēkeem fa- lengajam Rudolfa Blaumana dramu „Potivara nams“, tam neveen eeschehlojās par tabdā labrtā bahrgi šodito rāstineelu, bet tas arī wareja šapraš, kadehl publika newis Jelgawā ween greech muguru israhdem, kuras fariško šahdī behdigi „mahf- stinteek“. Tomehr šehs pehdejos wehl šipri pārspehja šahdī Jelgawā tā ihsti neaizinatī weefi laimigi atbraukufchi „kinstleri“. Es šhe fihmejos uf fawā finā jau pašistamās Wilhjas Janfon kundses „akteerū“ rotu, kas pee mums eeradās, lai israhditu „Arestantu un wina meitu“. Šhi „meita“ nu gan bija atnahfufe Jelgawā, bet ne tā patš „arestants“, kuresch israhdija fawu „sehdeschanas“ lomu til dabiski, ka bija palizis israhdes deenā Rīgā, kur tam gabijufchās swarigas darischanas, tā ka bija gluschi peemiršis fawus Jelgawneelus. Bet waj nu mums Jelgawā trubfums tabdu meistaru? Gabijās pee rolas žits šahds labš „šahpīleris“, kas israhdija arestantu, tad til nu! Šaleezina, ka til behdigi wahja teatra israhde Jelgawā wehl nebija peedfihwota un ka ta it weentahfēcha bestauniba, parahditees ar til nešpehigeem eefahjejeem atlahribā. Domajams, ka minetās zeen. kundses trupa muhs turpmat wairs neds pee-, neds apmellēs. Lai gan neshaitamees pee leelpīsehnteekeem, tad tomehr wehla- mees druftu žitu to rešet, nekā mums pašneedsa „arestanta“ kumedinās. — Newaru fawas šehs deenas šinojumu flehgt, nepeeminejis, ka pehdeja laikā alafch teelam ustrautižaur šinam par šheit paštrahdatām šahdībām. Šhe weens peemehrs: Annas eelā atrodas ne wifai leelš Deewa nams, kam naktš laikā nostahditi preefchā diwi fargi, weens elas pufē un otrš sehtā. Bet wifem šahdēem apfardšibas un drofchi- bas lihdsēkeem par špīsti faundareem pagahjušchā nedēfā ijdeweēs eelausteēs bānizā un panemī lihdsi tillaš naudu, tā arī šchahdus tabdus dahrgumus un gresnumūs. Nepa- maniti, ka wini nahfufchi, šagli arī aifšaidufchēs ar fawu laupijumu. Kā dšredams, tad jau dāščas personas apze- tinatās, no kurām šipri ween jādomā, ka winas šahw šaut šahdā safarā ar paštrahdato nošegumu. —

No Jelgawas. Ari meerteefnefchu šapulze ataiš- nojufe eeredni Stropifchewu, kuresch, ka to nesen šino- jām, bija apfuhdžets, ka šitis ar spēeki šahdam R., kuresch nepazehlēes Amatneeku beedribas dahfā no sehdeka, tad tur musta spēhejufe Kreewu tautas šimū. — Stro- pifchews nupat pāzēlēts deenāstā uf Wolinijas gubernu.

Jelgawas Latweefchu beedribas wafaras ehla nodega nakti no 2. uf 3. nowembri. Turafas šinas nah- lofchā numurā.

No Neweles. Robešchū fargi nesen apturejufchi wesumu špirta, kuresch bijis atwefts no kontrebāndneekem pa juhru if Demeles.

Awandufas pagasta namā (Šgaunijā), ka „Posti- mees“ šino, nakti uf 20 okt. šagti ižehlušchi logu un iſne- fušchi if tā š pudu šmagu naudas šlapi, kura atrodufchēs wairat tuhftošchi rublu škaidras naudas un wehrtēpapiri. Bet šlapi ušlauft šagteem tāšču neifdeweēs. Nakti uf 24. oktobri arī Sommerchufas pagasta waldeš nams ap- melleš no garnadscheem, bet rāstiwescha modrigais šuns šahjis reet un ušmodinājis laudis. — Kajas zeemā sehdejis wafarā pee loga šahds L., kuru wifšahri turejufchi par širgu šagtu beedri. Pēepēšchi norihbejis šchahweens un L. nokritiš gar femi. Šaitam gan šahds apfagtais at- reebās par fawu širgu „nosufchānu“.

c) No žitām Kreewijas pufem.

Wifās ministrijas šemkopības školās pee- laidifchot, no nahfofcha mahžibas gada šahlot, ka „prakti- kantū“ dāščas žitas personas, kuras wehšlas eepafihitees ar weenu waj otrū šemkopības un lauffaimneezības šaru. Šemifchēš laiks netihfchot noteiktš, žif ilgi školās war pa- likt. Ari par mahžibu nebuhfchot nelās jamafā. Kas wehlefofchēes, wareschot nolikt arī ešfameni un tad tam iſ- dofchot šemifchoku apteēžību.

Ka šelta nandu raudfīs wifadā finā kaft un žitādi kā nošeešfīgā noluhkā mafnat winas šelta wehrtibu, tas jau bija pāredšams, jo pat šudraba nandai nedewa weera un iſlātram buhs gabijees šanemt waj nu 20 waj 15 šap. gabalu ar iſšūtu un wehl ar šwinu pilditu žau- ruminu. Kad jau no šchahdas naudas newar lehti wafā tift, tad to teefu wairat jāufmanas ar šelta naudas pretim- nemfchānu. Šhinis deenās šahdā Peterburgas bankā ee- wefts wefels maifš šelta naudas, kuras šarpā šafeers mānijis dāudš tabdu gabalu, kuri apftrahdati šimifšī tai noluhkā, lai „nowiltū“ wineem šeltu. Šafeers nemešmīs šhi naudas maifš pretim.

Jaunas darba apgabdashanas beedribas statutūs apfšiprinājis nupat eefchleeru ministri. Par beedri war buht katris, kuresch šamafā 3 rubti beedru naudas gadā. Beedribas mehrtis toti jāufs: palihšbet dabut darbu šahdēem beedreem, kuri palitufchi beš darba, šmafkat darba nešpehigeem waj nu weenreifeju waj pašahwigu pabalstu, gabdat par mirufchu beedru palatpalizejem, audfšinat wina behrnus tā peenahfās, šmafkat beedreem wejuma deenās penfšju u. t. t. Šawehšlas, ka šhi beedriba spēhtu iſpildit labrtigi to, to tā šola.

Lokomotiwu škaišs Kreewijā. Ap 1. janwari 1896. gadā bija Kreewijā 8128 lokomotiwēs. No šchin

bija 3736 uf fešchām ašim, 2542 uf 7 ašim, 55 uf 12 ašim, 2 uf 10 ašim un 22 uf 4 ašim. No augfchā minetā lokomotiwu škaita bija 4020 pagatawotas Kreewijā un 45 proz. pagatawotas jau preefch 1880. gada. Uf 40 proz. no tam behdināja ogles, uf 32 proz. petroleju, uf 2 proz. malfu un uf 53 lokomotiwem torfu.

Leelus ledus laufejus tā preefch Seemeka, tā arī preefch Baltijas juhras nodomajufe buhret muhfu waldbā. Preefch projekta žaurluhfofchanas eezelta Peterburgā šemifchka lomifšja, par kuras loželli ušajinatš arī pašifštamais Dr. Nanjena „Frama“ kapteins Swerdrups. Projekteti 4 wareni ledus laufeju fugi, no kureem diwi štrahdatu Seemeka un diwi Baltijas juhrā. Kugi buhšchot 8–10 tuhftošchu tonnu leeli, ar 15,300 širgu spēheem. Šchahdi mišeni spēhchot šalauft pat 12 pehdu beefu ledu. Preefch Baltijas juhras wajadšibām nolentoš fugus eerihfofchot tā, ka tee spēh wajadšibās bribdi štrahdat faweenoti, žaur to, šinams, winu spēhja teel toti pawairota. Pa wafaras laifu šchōš fugus tuhftižchot lauft seemetu ledu, kuresch šhini gabšlahrtā efof tīlai 9 pehdu beefš. Kapteins Swerdrups nešchāubās, ka ar šcheem ledus laufejem waretu weenā wafarā šafneegt šeemeta polu un pat atbraukt wehl atpakal.

No Smolenskas. Preefch šahdēem 25 gadeem nomaja Roslawas turumā wairat Latweefchu gimenes leelu muifchu un nopirka to wehlal par dšimtu. Šehlās wefela kolonija. Par šchō „Latweefchu kolonijū“ pašneeds tagad weetejais „Smolenskijs Westniks“ fehofchās šinas: „Šhi kolonija šeed un plauft. Šawas juhrās ween pāhr- bodami, šchee kolonisti eeem dāudš wairat, nekā dāščs muhfu muifchu iſpahfchneekš no wifās fawas muifchās. . . Latweefchi eerihfofchūši jau šen pensfaimneezību (Meieri), jo loptofiba pee wineem toti atihšiti. Pee wineem nelās nešubb, tā peemebram žaur pensfaimneezības eerihfofchānu tee spēh nobarot fawas juhrās 9–10 pudu šmagas. Pee Latweefchēem ijdodas wifš: neraščās naw pee wineem nekād. . . Kad labības raščha toti laba, tad wini neštin to ar faweeem fārtupeeem eefahft, jo ar šcheem wini ap- štahda leelus šemes gabalus, gan preefch lōpu ehđina- ſchanas, gan preefch pāhrdoſchanas, nems neereehfinot to, to wini leeto pašču wajadšibām un labību wini war pāhrdot weenmehr par labu nauđu. Latweefchu fārtupefus newar arī ne domat falihđšinat ar muhfu (t. i. Smolenskas gubernas eedfihwotaju) wahjineem fārtupeem, kuri teši tad laboš raščhās gadōš šafneeds wifšu olas leelumu un un žitādi it til leeli, ka tā šaultee Wahjemes reekfi. . . Šafau dahfneezība arī ijdodas Latweefchēem toti brangi: uf Roslawas tirgus tee fawed leelus pulfus labpoſtu, burkanu, beefchu, gurku u. t. t. un šemifchit tad, kad ženas jau nodibināufchās un wini nopelna labu naudas grafti. Latweefchēem arī pašcheem šawi wehweri, galđneeki, kūr- neeki u. t. t. „Latweefchu“ drehbes pehrt labpahrt arī muhfu laudis. . . Weetejo muifchneeku un šemneeku šarpā šafau dahfneezība pawifšam nonihlufe: šemneeki pehrt pat šahpoftus, šchō wini nepezeēšchamato ušturas weelu. Burlanus un gurkus Roslawas apgabāl nems neaudfšina un kur tošpoftus audfšina, tur tee ir pawifšam panihfufchi.“ Par šchahdu muhfu tautēschu dšihwi wifchumā mehš warām tīlai preežatees, bet turam par wajadšigu aifrahditi, ka augfchā minete kolonisti atlahja fawas dšimtenēs šleegfti preefch 25 gadeem, tur apfahkti bija jaunas dšihwes no- dibināschānai dāudš labwehligati nekā tagad.

No Difchuij-Nowgorodas. Retahft no pil- sehtas ušbruta šhe nakti uf 25. oktobri weetejam profurora palihgam Rifšorowam. Ušburēja gihmīs bija aiflohts ar malfu. Diwi reifes tas iſfchahwa ar rewolweri, bet no lodem žehra til weena — žepuri. Nedšedams, ka rola naw „škeriga“, faundaris laidās lapās, nomešdams rewolweri un pee tā peefectu šimitti ar wirstraktu: „Nofodito atree- ſchānās pee apfuhđetaju.“ Polizija meklē rušpigi pehž šaundara.

No Karlowas. Reti šad, waretu gan teift, ka nešad, nebuhš šaglis ar apfagtee til omuligi fawā šarpā pāhifšwojufchi, ka nupat Karlowā, tā to aprāfta weetejās „Karlowas Gubernas Wiſes“. Kāhdš gārnadšis eestidšis, šaitam gan žaur pāhifštatichanos waj nešinaschānu, šahdā dāšču studentu šopejā dšihwolft. Šinams, ka šhe tas wehli melleja pehž laizigām mantam un bija toti preežigs, šad atrada uf galda noliktas 30 šapeikas, kuras gan šahds no studenteem bija atlahjis mahjā, to atneši pušdeenu. Šchō nandu un wehl dāščas mahjības grahmatas pa- kehriš, šaglis deenās žetā, bet — tawu nelaimi! — uf trepem tas šateel studentū mahjā nahlam. Ko lai nu dara? Iſfrukt newar un šaglis šahft luhgt peedofchānu, jo wifšch ne-efot 5 deenas no weetas nēla ehdis. Preež- damees, ka tee wehl pehdeja bribdi aifšawejufchi fawu grahmatu noſufchānu, studenti wajja, kadehl gan wifch panehmīs tainji organifšlās šimjas grahmatas, jo tainji tāni preefchmetā teem janoleekt wehl ešfams un wajagot mahjitees, warejis tal nemt žitas, mafat wajadšigas. Un tā ka nu šaglis teiz, ka tas ne-efot 5 deenas ehdis, tad studenti bija wehl til laipni un eefauza winu iſtahā, lai papreefch paehd, eelam tee winu aifwed uf poliziju, jo tur jau warubht til ahtri ehdeena nedābun. Šaglis nelifās šen to diwreif teiktees un ehda preefchā želto studentu maktiti (maifš un deju) ar wifšleelako preefu. Preež- damees par šagta labo ehšgrību, studenti winu ušajināja, lai tal aifejot uf dšehreenu pāhrdotawu un nopehrtot par teem 30 šap. to nebuhst eedfert, buhšchot wineem arī. Šaglis nu parahdija, ka wifch ir „nobels“: tas nelaidās wis ar fawām 30 šap. lapās, bet atneša godigi dšehreenu. Omuligi dšerot tas iſtahija studenteem fawu raišo dšihwes gahjumu un pee tam til interesanti, ka studenti aifmirša fawu šohfchānos, nodot šagti polizijai un kabra šaglim eet meerigi fawu žetu, eedobami tam wehl 40 šap. „žeta naudas“ lihdsi. Ka wifš til omuligi beigees, tas gan augfchā minetām šaglim nebija nešad prađitā eeahžis, jo žitādi šagtus nemeđdš wis pagenat, bet — mišot.

Šehles kabrtis iſgatawoſchot drihš if dāudš la- bala un žetata papira, nekā lihdsi šchin.

„Банкruptъ Републѣ Блокъ“ (Banktees Šeinričš Bloks), šchee wahrdi ređgojās mums pretim uf šatras leelafās dšefšžeta šajigas u. t. t., tā ka „neredset“ winus nems newar. Ari ar šhi lūnga ſtudinajumeem bija pilni wifš Kreewu un žiti laiftrakti, kuresch tas peedahwaja pirtt pee wina uf f a m a l f u p a d a k a m premijas lošes. Un

tabdu pirzeju nebija mafums. Bet lihds ar wina wairo- ſchānos wairōjās arī ſuhđfības šarp pirzeju un pāhrdeweju, jo pimee atrada, ka tee teel nešehbligī peekrahpti un ša- malfā toti dāudš. Tas nu wehl nebuhsta nelās, bet bija arī gabijumi, kur pirzejam tika pāhrdota tabda premijas bifete, šahdas Blokam nems nebija. Pehdeja domu šar- piba bankeerim žehlušes ar šahdu podpaltawneeku Buſfigu Deemwidus-Kreewijā, uf kura ſuhđfību Bloks nupat no Peterburgas meerteefnefchu šapulzes notesatš uf 2 meh- nefcheem žetuma „par winam uſizetas ſweſchās ſuſtamas mantas peefawināschānu un iſfchēhriſchānu“. Aſtahštam to tabehft, ka arī Rīgā atrodas Blofa agentī un wina weenmehrigeē ſtudinajumi warubht pa mudināufchi arī dāšču labu no Latweefchu publikas nopirkt „laimes loſi“.

No Rigas.

Rigas Latweefchu teatri iſrahdīs: trešdeem, 5. nowembri: Aſpaſijas dramu „Sudetās teefšchās“; fwehtdeen, 9. nowembri: Aſpaſijas dramu „Baidelote“; trešdeem, 12. nowembri: Šenifa Jbžena ſtatu lugu „Nora“; peektdeen, 14. nowembri: Š. Moſera un Fr. Šchđntana ſoku lugu „Muh ſu ſemas“; fwehtdeen, 16. nowembri: K. Šolteja behdu lugu „Lenore“; trešdeem, 19. nowembri: „Kreifchinfša ſahjas“; fwehtdeen, 23. nowembri: operu „Marta“; trešdeem, 26. nowembri: Ludwiga Anžengrubera dramu „Žeturtais haufšis“.

Rigas Latw. teatra akteeris Roberts Janšons atteizees no minetā teatra.

Jonatana beedribas telpās fwehtdeen, 9. nowembri weefofees šehs beedribas teatra senafais reſchifors T. Lejas-Šrubmifsch, iſrahdīdams Dubura ſtatu lugu „Ehglis un Špēpēbers“.

Rigas pilsehtas teatri no nahfofchās ſefonas ſahkuma (1898. gada 20. auguſta) atkal buhs jauns direk- tors. Lihdsšchinejais direktors Rudolfa kungs šehs ſefonas beigās atlahj Rīgu un aifset atpakal uf Wahjiju, kur tas šanemīs uf nomu šahdu teatri. Wina weetā uf Rīgu at- nahš Širikes pilsehtas (Šweizijā) direktors Treutlers. Tā tā šehs ſefonas beigās arī wairat eeženiti teatra spēhfti atlahj Rīgu, tad Treutleram jau pee laita arī jāapfš- totees un žaruhpejotees par žiteem teetneem spēheem to weetā. Nowehlam jaunajam direktoram labās ſelmes! — Iſrahdīs: trešdeem, 5. nowembri: Guſtawa Freitoga „Šchurnaliſtus“ (Weheidas lomā weefofees ſon.Šanfena jfoje if Draunſchweigas); žeturtdēem, 5. nowembri: „Die Reife um die Erde in 80 Tagen“; peektdeen, 7. nowembri: opera „Mignon“; fehtdeen, 8. nowembri: Šeršarda Hauptmana „Die verſunkene Glocke“ (Nogrimufchais ſwans); fweht- deen, 9. nowembri, pehž pušdeenas pulſten 2: eewehrojāmā wijolu mahflineela Dndriſcheta koncerts — „Matinee“, pee kura arī peedāifees pianifšs Lafite.

Rigas Wahju Amatneeku beedribā fwehtdeen, 2. nowembri iſrahdija „Faufšu“. Šahds britnumš notika Wilhjas Janfon ldes wadiba. Kā žeen. laſtāji jau ſina, tad Aſpaſija aifleedja Wilhjas Janfon ldeji iſrahdīt žetes „Faufšu“ tās un Raina tulkojumā. Kas nu notika — arī ſinams. Wilhjai Janfon peepēšchi radās žits „Faufša“ tulkojums un proti no E. un R. Jaunšemjeem. Tīlai jā- brihnās, ka publika par šchin dšijas ſwaigšnem nekā agrat neſināja. Nodomatā Wilhjas Janfon ldes 10 gadu teatra darbības jubilejā „Faufšis“ tomehr newareja tilit iſrahdītš, jo Aſpaſija polizija spēhra ſofus un godajāmā Wilhjas Janfon ldeji laifam newareja tur ušrahdīt žita ženeta „Faufša“ tulkojuma, ka til Aſpaſijas un Raina. Žits te buhtu metiš plinti krubmōš, bet ne tā žeen. Janfon lde. Tai tal arī jau žits tulkojums rotā. Šeel to ženst. Tas arī noteek. Bet nu noteek atkal drihnumi. E. un R. Jaunšemju žetes „Faufša“ tulkojums til leelā mehtrā lihđfinās Aſpaſijas un Raina „Faufša“ tulkojumam, ka šahle dšird runajam, ka te notikufe literariſka šahdšiba. Aſpaſija ſuhđfehchot par winas un Raina tulkojuma šahdu iſletoſchānu.

Bate „Faufša“ iſrahde bija ſem kritiſas. Tas, fo tur redsejam, nebija ne žetes „Faufšis“, ne Meſito. Preefch- karam pazelotees redsejam uf ſtatuwes plahtamees šahdu wihreeti, kuru drihšal wareja noturet par ahprahrtigu nekā par žetes „Faufšu“, no kura tam nekā nebija — ne gara, ne iſtufeschānās. Tas wareja buht drihšal wifš žits, bet tīlai ne žetes „Faufšis“. Šamlidšigi wairat waj mafat waretu ſpreest arī par žiteem spēheem. Bet lai labat paleek! Ko newar želt, to nebuhš arī nešt! — to wajadsetu eewehrot tā šcheem „Faufša“ iſrahditājeem, tā arī šehs iſrahdes waditāji.

Rigas pilsehtas muifchu inſpektors Julijs Baldiſch 27. oktobri nomiris.

Pēepēšchi mirufchi. 28. oktobri Šchampetra muifchā (Jelgawas Ahrišgas 2. eejrtni) pēepēšchi nomira 50 gadus wežais Jaunjelgawas maſpilfonis Mahrtiſch Ahrišis.

— 28. oktobri fawā dšihwolft, Witefšlas eelā Nr. 37, pēepēšchi nomira 62 gadus wežais atwafinatāis ſaldats Aſonafis Bogdanows.

— 30. oktobri fawā dšihwolft, Kronamantineeta bul- wari Nr. 6, pēepēšchi nomira 45 gadus wežais Jaunjelga- was aprinā ſemneekš Witefšs Šakis.

Welaines atgadījumi. 28. oktobri fawā dših- wolft, Waſtu eelā Nr. 1, atrada 70 gadus wežo Rigas maſpilfoni Šelenu Šablotzi apreidinatū no twana, kas bija žehlees žaur pābragri aifrahti krahfni. Šlimneēgi winas wihš aifweda uf pilsehtas ſimnizu. Winas ſah- wolktis ir draudofchās.

— Tani paščā deenā Kimmela alus daritawā, Brušineeku eelā Nr. 2, ſtrahđneekam Wifentijam Warafas uſtrita wifšū apmešram 5 pudus šmagā muža un eewai- noja winu galwā, šalab to nowēda ſimnizā.

— Akmenu eelā Nr. 8 dšihwojofchais ſemneeka dehšs Karlis Rejšgalis 1. nowembri ſhidinājās pa Šarandaugawas ledu, pretim Rabinowifcha ſoku ſahgetawai, pee lam tas eekrita ledū un noſliſha. Wina lihki ſiwifla un nowēwa wežakeem.

Šaupifchāna. Pee Katrinās dambja dšihwojofchais Rigas juſtlokladiſtis Karlis Wandels ſinoja polizijai, ka Šwans Gudowifchis un Peteris Dunge, kuzi jau par ſah-

dfibam stahwejušči teefas preefšā un otru reifi zectumā iſſeetufſchi ſobu, winam 30. oktobrī wina mašjas ſebtā uſbrutuſchi, dauſjuſchi wiau, noſweeduſchi gaſ ſemi un no- laupjuſchi labatas grahmatu ar 200 rbl. naudas.

Sahdſiba un ſaglu apſeetinaſchana. Nakti uſ 30. oktobrī Martina Roſentala kolonial-preeſchu tirgotamā, Eitka eelā Nr. 3, ſagti uſlauſa durwis un iſneſa iſ weikala blatus efoſchā dabſinā daſchadas prees par apmebram 300 rbl. wehribā, bet no gorodowoja Tomāſchuna Nr. 320 un naktſfarga Blinſtruha Nr. 100 tiſa pabrſeigti, kalab tee atſahja ſagtiā prezes un, iſhſpanembami lahdu plinti, pulſteni un žitas prezes, eefahla behtg un draudeja ar re- wolweru ſchaut. Peħj tam diwi ſagti tiſa ſakerti, kaſ iſ- rahdijās par Reħfu aprinka 23 gaduſ wezo ſemneeku Žadni Doſteru un Rigās aprinka 24 gaduſ wezo ſemneeku Karli Katlapu. Pahrejoſ melle.

Cewainoſchanaſ. 28 gaduſ wezaiſ ſemneeks Kuprijāns Sidorowſ un 24 gaduſ wezaiſ maſpilſoniſ Leontijſ Tichanowſ ſinoja Maſſarwaſ Nhrigāſ 1. eegriſnā, ka 2. nowembri, ap pulſten 6 wakatā, pee Dinaburgāſ eelā efoſchāſ Waltera reſtorācijāſ wineem uſbrutuſchi wairal žilwekſ, kurei Sidorowu ar naſi eewainojuſchi plezā un Tichanowu žaur rewolwera ſchahweenu galwā un laħjās. Cewainotoſ noweda ſlimnižā.

Nakti uſ 3. nowembri, pee Suwarowa eelā Nr. 93 efoſchāſ mašjas naktſfargſ Nr. 74 Antonſ ſchurowſkiſ pamantiņa diwioſ pār ſebtu laħpjoſchus žilwekuſ un gribeja toſ apſeetinat, bet laħdā no ſaundareem winam aſmeni eefweeda giħmi un to eewainoja ſem aģſ. ſchurowſki no- weda ſlimnižā.

Nakti uſ 3. nowembri, pretim Randawaſ eelā Nr. 17 efoſchāſ mašjai, aiſ neſinama nolubta triħſ žilweki uſbruta tur efoſcham maſpilſoniſ Aleksandram Adleram un wiau ar naſi ſmagi eewainoja kreifajōſ ſabnēſ. Adleru noweda ſlimnižā. (N. P. P. A.)

Grahmatu galdſ.

Redakcijai peſuħiti ſchahda jauna grahmata: Baldeſ! Romāſ no Paſtarina. Maſka 40 kap. Rigā, 1897. Drutāſ Ralaina un Deuſſchmana tipo- litografiņā.

Teefleetu nodata.

Waldoſchāiſ ſenātſ neſen iſſpreediſ, ka iſ priwat- dſiħwoſka war taħdu ſweeſchineeku, kaſ wiau neaſtaħj laħ- pſrahti, netiſ ween ar waru iſweſt aħrā, bet ka ſchahda patwariga uſtureſchanaſ priwataſ ſerſonāſ telpāſ ari ſo- dama. (Augſchā minetā prahwā ſenātſ peefpreediſ areſtu uſ 5 deenam.) Eitai weefnižu un žitu atlaħtu weikalu iħpaſchneekem jaģreeſchāſ pee poližijāſ, kaħ tee grih laħdu iſ ſawām telpam weena waj otra eemeſla deħt iſ- dabut aħrā.

Augneeziba.

Paſaulēſ tirdſneezibaſ ſlote. 1895. gadā wifaſ paſaulēſ tirdſneezibaſ ſlote leeluma ſinā bija ſchahda: twaiſtonu — 10,380,000 reģiſtru tonnu un buru luģōſ — 324,000 reģiſtru tonnu jeħ kopā 19,684,000 tonnu leeli; 1896. g. twaiſtonu — 10,761,000 reģiſtru tonnu un buru luģōſ — 9,136,000 tonnu, jeħ kopā 19,897,000 tonnu leeli. ſchini 1897. g. naħja 11,427,000 reģiſtru tonnu uſ twaiſtoneem un 8,894,000 uſ buru luģeem, jeħ kopā 20,321 tonnu.

Eināſ par Latweeſchu luģeem. Sidonia, lapt. Segliſch, 1. okt. no Plymouthſ iſbrauldams, 17. okt. nonaħjiſ Riſabonā. Hana, lapt. Leniſonſ, 22. ſept. no Carlſhamnaſ iſbrauldams ar ruſſiſchu mužu laħdinu, 21. okt. nonaħjiſ Londonaſ komezdoſā; luģa labāſ puſeſ palatejaiſ galſ apſlahdeſ, daħa no leelā maſta taleſaſchāſ, tāpat enluſ un leħdeſ ſaubetaſ; luģim uſ enlura ģuot 20. okt. nakti Dundeaſ twaiſtoniſ Kidona uſtreħjiſ wirſi. Moſuſ, nakti Breinlopfſ, 22. okt. iſgahjiſ no Leepajaſ uſ ſchelſteru. Elſeneriſ gahjiſ garam 21. okt. Matador, lapt. Kaudſepſ, 8. aug. no Zulātana uſ Rigu iſbrauldams. Eitk, lapt. Wirbana, 11. okt. Wythſ uſ Rigu iſbraul- dams, jeħ ſabuhreſ ar Sweedu ſchoweri „Anna“, pee lam abi luģi dabujuſchi apſlahdejumuſ un 22. okt. nogah- dati (broughtup) uſ Elſeneri. Uſ reida iſlabojuſ pee ſa- durſchanaſ dabutoſ apſlahdejumuſ 25. okt. iſbrauziſ uſ Rigu. Feodor, lapt. Andersonſ, Brantonā peeneħmiſ laħdinu uſ Rigu. Auguſt, lapt. Kongoſ, Newportā eeneem laħdinu uſ Trinidadī. Neptun, lapt. Buſchſ, 8. ſept. Rigu atſlah- dams, 23. okt. nonaħjiſ Dundejā. Wladimir, lapt. Baumāns, 22. okt. atſahjiſ Leithu, uſ Rigu iſbrauldams. Jacob Maria, lapt. Puriſch, 6. okt. no Rigāſ iſſedams, 25. okt. ſaſneediſ Midleſbro. Anna Maria, lapt. Bertnerſ, 14. okt. Tyri atſlahdams, 26. okt. eegahjiſ Leepaja. Johanna, lapt. Sirniſ. 7. okt. no Rigāſ iſbrauldams, 25. okt. nonaħjiſ Tyne. David, lapt. Dige, 22. okt. iſgahjiſ no Dundee, uſ Grangemouthu. Lilly, lapt. Tomſonſ, 26. ſept. no Rigāſ iſſedams, 27. okt. nonaħjiſ Bonefā. Kurſemneekſ, lapt. Ruzeekſ, 25. okt. biħiſ gatawſ atſahj Reuſahriwaſeri un dokeſ uſ Leepaju, Went- piłt waj Rigu. Baltija, lapt. Seemeleſ, 24. ſeptembri no Rigāſ iſſedams, 25. oktobrī ſaſneediſ Schieldſ. Latawa, lapt. B. Doſoliſch, 25. oktobrī iſgahjiſ no Maranhamāſ, Braſilijā, uſ Brunſwitu. Columbuſ, lapt. Weimāns, Burniſlandē eeneem laħdinu uſ Rigu. Tanteete, lapt. Andriģſ, 24. okt. biħiſ gatawſ eet no Falmouthaſ uſ Nanti. Roja, lapt. Waibaumuſ, 24. okt. iſgahjiſ no Londonaſ uſ Rigu. Livadia, lapt. Ottomeerſ, 24. okt. atſahjiſ Fowey, uſ Steiniſ dođameeſ. Upeſ- griħwe, lapt. Leepa, 26. ſept. Rigu atſlahdams, 23. okt. nonaħjiſ Schieldſ. Emma, lapt. Diſſ, 26. ſept. no Rigāſ iſbrauldams, 23. okt. ſaſneediſ Midleſbro. Con- cordia, lapt. Jende, 13. okt. no Schieldſ uſ Leepaju iſſedams, 23. okt. meſiſ enkuru uſ Elſenerēſ reida. Anſiſ, lapt. Puħliſch, 26. okt. poſtē no Eberburgāſ uſ Cardiffu. Antareſ, lapt. Griħwanſ, 26. okt. iſgahjiſ no Caen uſ Fowey, eeneem laħdinu uſ Steini. Jonathan, lapt. Abo- liſch, 25. okt. atſahjiſ Demeraru, uſ Queenſtownu dođameeſ. No Rigāſ oſtaſ 27. okt. iſgahjuſchi: Siriuſ, lapt. Reħſ un Ernat Alfred, lapt. Morizſ, uſ Newportu, Wilhelm, lapt. Utopertſ, uſ Sunderlandi. — Rigāſ oſtā

eenahjuſchi: Banga, Mersragzoemſ, Noaſ, lapt. Auguſt, Anna Greeta. Lenock, lapt. Michelmaſ, uſ St. Michaels un Jamaifu brauldams, 25. okt. gahjiſ Barry ſalai garam. Liħgo, lapt. Kirſteinſ, 25. ſept. Kronſchati atſlahdams, 25. okt. ſaſneediſ Dundee. Berthold, lapt. Žihruſ, 4. okt. no Leepajaſ uſ Grangemouthu iſbraul- dams, 25. okt. gahjiſ North Queenſerry garam. Jakob Catharina, lapt. Roſenbergſ, 24. okt. atſahjiſ N. Queenſerry, uſ Rigu naħdams. No Kronschtateſ iſgahjuſchi 22. okt.: Salme, lapt. Sandſtreuſ, uſ Dundee, Liſa, lapt. Grantſ, uſ Leithu, Wieland, lapt. Salmiſch, uſ Grimſby. Peter (HRFK), lapt. Anſakſ, 11. okt. no Peterburgāſ uſ Pethu iſbrauldams, 24. okt. gahjiſ Elſeneriſ garam. Japan, lapt. Friģbergſ, 9. okt. Umuideni atſlahdams un uſ Rigu naħdams, 24. okt. gahjiſ Elſeneriſ garam. (B. W.)

Peē Rigāſ liħbi 3. nowembrim peenahjuſchi 1653 luģi un iſgahjuſchi 1616 luģi.

No aħrſemem.

Wahjija. Netiſ ween Ģaiti ſalāſ, bet ari Bra- ſilijā Wahju waldbiſa notuſe ſadurſchanaſ ar weetejam waldbiſam. Peħdejā walſti uſbrutuſchi Kairinaſ provinžē laħdam ſlotaſ preeſchneekam Notam 3 „kerl“ un wiau wahriģi ſakroptoiuſchi. Wahju waldbiſa, ſinamſ, peepraħiſe ari ſche gandarijumu. Abi ſchee atgadijumi naħt tagad tiħri ka ſankri, jo peerabda, ka Wahjijai teefſcham ja- pawaito ſawa ſlote: tad no tāſ wiſadaſ „aiſjuħraſ“ ſemeſ wairal baidiſeeſ. Liħdſ ſchim par biħſtamu tura wee- niģi Wahju zeerſemeſ tara ſpeħtu.

Wezaiſ Wiſmarkſ efoſt ſlimakſ. Deefin, waj ſchiſ oſolſ driħſ negahjiſſeeſ. Peeminektuſ winam jau tagad at- klaħj weenu peħj otra.

Franzija. Dreifuſa leetā weħl naw neſaſ ſewiſchſ notiħiſ. Waldbiſa paſnojuſe, ka teefāſ ſpreedumu warot peħj liſuma tił tad otrreiſ žaurluħot, kaħ atrodot waj nu laħdu jaunu dokumentu, waj tad noteeſ taħdi apſlahli, kuruſ pa teefāſ ſpreeduma laitu newarejuſchi paredſet. — Domā, ka ſenata wiģe-pretidentam ſcherer-keſtneram iſdo- ſeeſ peewiſt laħdu no liſumigeem eemeſteem. Ja Dreifuſſ teefſcham newainiģiſ, tad jaweħlaſ, ka taſ notiku jo driħſi.

Auſtrija. Žāpat ka Wahjijai, ari winaſ beedrenei Auſtrijai iſnahluſe ſadurſchanaſ newiſ laħdā taħkā pa- ſauleſ malā, bet muħſu paſchu poſiħtamajā Turzijā, kura iſbraidiģe iſ Merſinaſ laħdu Auſtrijaſ luģneezibaſ agentu, turedama wiau par nowēju. Ēa ka Turku waldbiſa mehģina leetu nowiģinat, tad Auſtrija gribot ſpert nopeet- nauſ ſokuſ.

— Tantaſ weetneeku namā turpiſaſ paſiħtamāſ ſtandala ſjenaſ. Atkal laħdſ Wahzeetiſ turejiſ garu runu, lai gan tiłai 6 ſtundaſ ween garu, t. i. puſ tił garu, ka ſlawenaſ Leħerſ. Ēa leetaſ iſjuħſ, newar weħl ſinat, bet daudiſ domā, ka ſchini Auſtrijaſ nopeetnā eefſhejā žihnā ſleħpjaſ twatāſ naħtoſneſ wopeetnu nemeeru un paħ- mainu diħgli.

Italija. Paweſtam roduſchāſ toti leelaſ nepatiſ- ſchanaſ: laħdſ garidſneekſ daſchuſ gaduſ atpałat dabujiſ atkarju laħt na du, lai waretu žel baſnižu par peemiru paweſta 50 gadu preeſtera jubilejā. Paweſtē teiģiſ, lai buħwē weentabrſchu baſniģinu, kura neiſmalſatu paħri par 500,000 frankem (apm. 190,000 rublu). Bet augſchā minetaſ garidſneekſ ſabjiſ 1888. gadā buħwet un buħ- wejiſ liħdi ſchāi deenat, ſinadams iſwiltiſ no paweſta wairal neka weenu miljonu franku (apm. 380,000 rbl.). Kad laudiſ ſabhuſchi atlaħti runat, ka buħwetajſ top buħwejoť arween bagataſ, tad paweſtē atneħmiſ winam buħweſ wadihu un nadewiſ to laħdam žitam augſtalam garidſneekam. Bet pirmaiſ buħwetajſ nam biħiſ meerā — turedams baſnižu par ſawu iħpaſchumu, taſ greeſeſ pee Italijaſ teefam un pirnā inſtanže winam baſnižu ari peepreeduſe. Tahdejadi paweſtam — žit ģrubti taſ winam ari menohzeēſ, — biħiſ jafoſch ruģtaja abdołā un iħpaħ- ſubdiſ teefāſ ſpreedumuſ un žaur to ja-atſiħi, ka Italijaſ waldbiſa teefāſ war ari ſpreet liſumigi par leetam un weetam, kuraſ atrodāſ uſ paweſtam „nolaupitaſ“ ſemeſ.

Spanija. No Kubāſ ſalāſ naħt ſinaſ par leetu uſwaru. Ar ſaweenotām Walſim Spanija tā ka ſaliħ- ģuſe „meeru“. Weeniģi tił karliſtu energiſta riħtoſchāſ uſ karu darot waldbiſā daudiſ ruħpeſ.

Turzija. Uſ ſultana luħģumu Wahju leiģarſ ſubtiģiſ iħſtenu waldbiſa ſlepenpadomeeku un ſinantiſchu leetu labu paſneju Kaſſauju uſ Konſtantinopolī, lai paſiħdiſ no- ſaħtrot wahjāſ naudaſ leetaſ Turzijā.

Kretāſ ſala. Dumpiſneki ſapulģejuſcheeſ un uſ- wiltuſchi peħj ſwinigaſ deewalpoſchāſ Greeķijaſ taroga weetā — Kretaſ tarogu, kureħ paſlahw no baltaſ drehdeſ ar melnu krutu weidā. — Sultāſ toti pretoģoteeſ pa- ſawneela ſchātera laħdiħtairai uſ Kretaſ generalģuberna- tora amatu un tā ka leelwalſtiſ wairiſ tił leelā meħrā par Kretu neinterereģeſ, tad warbuht ari eģełſ ſultanam patiħ- ſamatu žilweku par Kretaſ pahrwaldneeku.

Indija. Remeeri, tā redſamſ, maſinajuſcheeſ, raſcha laħa, tā tad ari badſ beigeeſ, tiłai — meħriſ ween nebei- dſaſ, daſchāſ weetaſ iſplataſ pat weħl taħta.

Koreja. Kreewiņa peepreeduſe karali atlaiſt liħdſ- ſchinejo Korojaſ mitaſ waldeſ preeſchneeku, laħdu Angli, un eģełt to weetā laħdu Kreewu. Par to nu, ſinamſ, Angliā wiħi toti ſapihluſchi.

Braſilija. Drubmaſ weħſtiſ naħt no ſchiſ jaunāſ leelāſ briħrowalſtiſ: iſſinatſ, ka uſbruluſm preſidentam biħiſ laħdaſ leelaſ ſaħweħreſchanaſ ſełaſ. Sewiſchki kara ſpeħta aprindāſ ne-efoť meerā ar preſidentu, kureħ gribot pamafinat armijaſ ſaħlahwu. Nupat ſaħeħluſcheeſ ari žee- tumneeki, deħt kuru apmeerinaſchānaſ wajaħjejiſ ſuħiit ſal- datuſ. — Iſſudinātiſ apleſſchānaſ ſlahwoſka pagarinojumſ.

Walejaſ weħluſchī.

W. G. — Laſdonā. Re-efam weħl dabujuſchi ſinaſ uſ peepraſi- ģumeem. Atleeł tapēħj uſ naħloſcho numuru. Lautu. Anguſtam. Geſubito original ſtatu luģu „Ukraſiaſ teiģiſaſ“ neiłteħſim. Luģa ſanemama aģpałot eſſeħteģiģi. J. Z. — P. Juħu original luģu „Geneģigaſ weetaſ peħj“ neno- brutaſim. J. Z. — J. Ģiģiſki pareiſi. Aſpaſija ar Raini tulle gan Vermon- towa „Demonu“, kureħ ar iħuſtrāģiam paħtoſaſ tuħſin naħloſcha gada ſaħlumā iſnaħdſ „Maħjaſ Weſa Reħ- neſchraħi“. Ari Buſakina „Boriſ ſodunoſ“ un Vermontowa „Maħju laitu iwarenis“ jau pahrtułoti.

Wiſpāri eſam no-omajuſchi labāſ tulkojumēſ un peħj eefſhejaſ ar iħuſtrāģiam paħteģt laboſek Kreewu litera- turaſ raħģojumuſ, jo peħj muħſu domam muħā peħj eefſhejaſ pamatiģi jaepaħiħtaſ ar muħſu leelāſ braħtu tantāſ literaturu, oſtibiſ un walodu. Muħſu uđenumā jau pahrtułota un weħl teel tułlota weſela wirne Kreewu literatūraſ eemeħroģamalo darbu. Red.

Riħihte.

Deriģu Graħmatu Apģahdaſchanaſ Nodataſ ſemafaja: Rigāſ Latw. Labd. beedribāſ meitenu ſlotaſ ſlotajaſ E. Reħliſchē, A. Neumann un M. Mollerſon iħtoſe, ſlotajaſ A. Auſuſch, J. Sand- berga un J. Raſmanaſ, Madlinaſ leelā muħiģā, K. Dupiſch Rigā, M. Kanaarſ ſtulberģi un ſlotajaſ J. Krauſe Wirkenē; žaur „Walt. Weħſtn.“: J. Doħſ Rigā, K. Kauliſch Riģatē, K. Strauſſelē ſtampē, J. Wiħtola Majorē, A. Schiedſ Rabde, R. Luģliſ Waltaſ apr. un ſtrihwēſ Luħſē Iħſchilē; žaur „Maħjaſ Weeſi“: M. Doſoliſch Weſenē; žaur Brigadera graħmatu tirgotawu: A. Barowſkiſ Reſerē. Par 1895. gadu: žaur „Walt. Weħſtn.“: ſtrihwēſ Luħſē Iħſchilē. Kopā 19 rbl. Weedru ſinatajſ.

Tirģuſ ſinaſ.

Rigā, 3. nowembri 1897. g. Rigāſ labiħaſ tirģuſ paſiħwiģi ſingraſ, bet luħſ. Peedabwa- ģumi loti maſi un ženaſ Kreewiņaſ tirģoſ ir ſameħre ar Rigu uģi- taſ, lamdeħt ari peewedumi Rigā maſi. Uſ aħrſemem iſweeł tiłai liſneħlaſ, kureeħuſ, rubluſ. Auſaſ nemāſ ne-eelādoē kuraſ. Ari aħriemju tirģi ir ſingri un ženaſ tucaſ. — Labiħaſ ženaſ Rigā ſchim- briħſcham ſchahpaſ: Rudſi, Kreewu, uſ 120 maħģinu pamata maħģā 77—78 lap. pubā. Kurſemeſ rubli 72 lap. pubā. Tendeģe: ſingra. Kreeſchi. 124—128 maħģinu ſmagi Kreewu kureeſchi maħģā 118—120 lap. pubā, 125—128 maħģinu ſmagi Kurſemeſ kureeſchi maħģā 107—115 lap. pubā. Tendeģe: ſingra. Meeſchi, ſeħſtanſchu, uſ 100 maħģinu pamata maħģā 70—73 lap. pubā; Kreewu meeſchi maħģā 72—73 lap. pubā; Kurſemeſ 105 liħbi 110 maħģ. ſm. meeſchōſ dođ 68—72 lap. pubā. Tendeģe: ſingra. Auſaſ. Labāſ ģaiħſāſ auſaſ maħģā 70—80 lap. pubā; ſchah- wetaſ auſaſ maħģā 70—75 lap. pubā; Barģinaſ un Liwinaſ-Geģeģaſ auſaſ maħģā 64—70 lap. pubā. Tendeģe: ſingra. Liſneħlaſ. Steģiu ſeħlaſ uſ 87½ prōģ. pamata maħģā 120 lap. pubā; paraſiāſ braħta ſeħlaſ maħģā 109—110 lap. pubā. Tendeģe: ſingra. Liſneħlin eħlaſ rauſchi, ſeģeģeneſ, maħģā 89—90 lap. pubā. Kreewu liſneħli eħlaſ rauſchi maħģā 88—90 lap. pubā. Sauleſ puķu (ſauģreeſchu) ſeħliu rauſchi maħģā — lap. pubā. Siraſ maħģā 65—67 lap. pubā. Pupaſ maħģā 74—76 lap. pubā. Riģaſ peħri par 46 lap. pubā. Kanepaſ maħģā 128 lap. pubā. Kanepaſti. Kanepaju tirģuſ ir luħſ, bet ſingra. Riģi. Liwu tirģuſ ir luħſ, jo aħriemeſ maģ peepraģa un ari peewedumi ir maģi. Iħiħi labāſ liħdſ par R (riģi) un X R X (ſalee riģi) dođ 39—40 rbl. birlawa; par Z K (ģinā) un X HD X (Beenamāſ „hoſoreibanti“) maħģā 34½—36 rbl. birlawa; par S P K (ſuperior piħſtroni) uſ S P P HD maħģā 29—31 rbl. birlawa; par P K (piħſtroni) uſ F P HD (ſmaltee piħſtoſorei- banti) maħģā 24½—27 rbl. birlawa; par P W (piħſtraħſi) uſ P HD (piħſtoſoreibanti) maħģā 18—20½ rbl. birlawa; par W (braħli) uſ HD (hoſoreibanti) dođ 16—19 rbl. birlawa; par D (reibanti) uſ L D maħģā 15—18 rbl. birlawa un par D W (reibantbraħli) uſ L D W dođ 12—14 rbl. birlawa.

Paħriħtaſ ženaſ Rigā:

lap.	lap.
Sweeſti, maħģinā 25—28	Siraſ (ģwaģi), ſtopā —
Galba ſweeſti maħģ. 30—35	Kalteti žiģorini, ſtopā 5—6
Suħlaſ gaģa, pođā 225—240	Kurſ. kureeſchi biħdeleti
Weħriģa gaģa, maħģ. 9—14	miłti, maħģinā 4—5
Schahweta aitaſ gaģa, maħģinā 7—9	Seemeneſ (meħha), ſtopā
Swaģa aitaſ gaģa, maħģinā 7—11	Eħriħſchu oģaſ (ģileneſ), ſtopā
Leģa gaģa, maħģinā 8—18	Kirſiģi, ſtopā —
Schahwetaſ ſaħniſ, m. 16—18	Mečeneſ, ſtopā —
Schahw. ſpeħiſ, maħģ. 15—17	Kweneſ, ſtopā —
Saģi, gabalā 40—100	Sabnogaſ, ſtopā —
Preeħu gaģa, maħģ. 14—17	Melnaſ jaħnogaſ, ſtopā —
Stirnaſ, gabalā 400—800	Aħboli, ģarnija 25—40
Wiſtaſ, gabalā 40—60	Bumberi, ģarnija 30—50
Raħi, paħra 40—60	Drubleneſ, ſtopā —
Bibleſ, gabalā 50—90	Pluħmeſ, ſtopā —
Soħi, gabalā 70—150	Schmauſſchu (piħlaſchu) oģaſ, ſtopā —
Kaħluģat, gabalā —	Dſeħemenu oģaſ, ſtopā 7—8
Žebeſ, paħra 90—100	Perberiju oģaſ, ſtopā —
Rebeni, gabalā 200—250	Schneſ, biħiniā 8—10
Kubeni, gabalā 65—70	Schabbi laħpoſti, ſtopā 6—7
Kartupełi, puħra 80—90	Kaħpoſtu ģawu, ſchola 200—300
Raħi, puħra 80	Raħi, ſchahwetaſ, maħģ. —
Purłani, puħra 50—60	Raħi, ſwaģiſ, maħģ. —
Buķi —	Swaģiſaſ reneģē, 100 15—30
Saldſ peenſ, ſtopā 7—8	Schahwetaſ reneģē, 100 30—130
Weeſ peenſ, ſtopā 10	Sutiſi, weeteģe, gabalā 2—4
Rupinaſ peenſ, ſtopā 10	Sutiſi, Reweleſ, lablā —
Saldſ treħjumuſ, ſtopā 20—26	„Brettini“, ſchahwetaſ, 100 20—25
Schahſ treħjumuſ, ſtopā 45—50	„Brettini“, lablā 5—6
Dlaſ, ſchola 130—135	Liħdaſaſ (Wolģaſ u. t. l.) maħģ. —
Siħpoli, ſtopā 4—5	Sanbari, plauſchi, laħpeſ teģinat, maħģinā 35—40 (Wolģaſ) maħģ. —
Weeduſ, ſchahnaſ waj	Reeſti, ſtopā 10—12
teģinat, maħģinā 35—40	Liħdaſaſ (weeteģe) mģ. 12—15
Reeſti, ſtopā 10—12	Reeſchu putrami, ſtopā 7—10
Reeſchu putrami, ſtopā 7—10	Weħſchi, ſchola —
Siraſ, ſtopā 7—10	

Leepaja.

Rudſi uſ 120 maħģinu pamata maħģā 76—78 lap. pubā. Tendeģe: ſingra. Kreeſchi (pubri) maħģā 107—120 lap. pubā. Tendeģe: ſingra. Kreeſchi maħģā 65—70 lap. pubā. Tendeģe: ſingra. Auſaſ. Labāſ ģaiħſāſ auſaſ maħģā 70—81 lap. pubā; Kurſemeſ auſaſ maħģā 66—75 lap. pubā; Kirſiģa, Karłowaſ, Seģeģa- Liwinaſ, Driāſ, Riģewaſ un Barģinaſ auſaſ maħģā 67—78 lap. pubā. Melnauſaſ (15 prōģ.) maħģā 67—68 lap. pubā. Tendeģe: ſingra. Liſneħlaſ. 7 meħri Leiģu ſeħliu maħģā 106—108 lap.; 7 meħri Kreewu ſeħliu maħģā 108 lap.; 7 meħri Reģiju ſeħliu maħģā 118 liħbi

No jauna iſlaidiſtas papiroſu iſchaulites (hiſſes)

„Fantasija“

beſ konkurenzes.

No iſta Frantschu papira „Les Dernières Cartouches“, laš pehž ſwara wiſmeeglatiſ un ſawāš ihpaſchibāš patš wiſpiliſnigaliſ. Šchiš papiſ plahnuma ſinā neſaſneediſam un neſajauž tabaſa duhmuš žitām blaſuſ weelam, par to war pahſleežinateeš go datee piſzeži, iſmehginot manuš iſgatawojumuš. Šchiš iſchauliteš dabonamaš wiſāš labāš tabaſa un kolonial-preſtchu pahrdotawāš.

Ar žeeniſchānu

I. Iwanowš,

Riġā, Sadownikowa eelā Nr. 26.

Fabrika paſtahu no 1872. g.

J. Jaſich un beedriš,

Riġā, blaſuſ rohtuſim, dibinātš 1841. g.

Wikeła remontoar-pulkiſtenuš, peedahwā wiſteelātā iſwehlē tilai pateeſi labu un treetnu preži un pehž eeſpehſchānaš par jo lehtām loti labi taiſtiſuſ uſ apgalwoſchānu.

Anſera 9 rub.
Šilindera 6 r. 50 r.

leclumā nu maſumā
ſeenāš, galda- un keſchāš-pulkiſtenuš,

lā ari talmi, ſubraba un ſelta pulkiſtenu-
lehdēš un atlehgāš,

baſnižāš kroma-lukturuš,
petrolejuš, rokaš, peekaramaš,
galda- un ſeenāš-lampaš,

ſtallu- un wehtraš-laternēš, žilinderaš
un dakti, ahrſem. ſaſaſa, porželana
un glahſchu-prežeš wiſāš ſortēš, laſee-
retaš tehbretaš, aalda-naſchāš un daſ-
ſchinaš (Gabeln), aſſenida- un britanniſaš
metalu-prežeš.

Wiſadi pulkiſteni teel lehti un treetni ſataiſiti uſ galwoſchānu.

Teelā iſwehlē

polifoni, ariſtoni, monopani un žiti muſikaš
rihfi un notiſ.

Riġaš dſelſſeclatawāš un maſchinnu fabrikaš ſabeedriba
agrati

Noliſtawā:

Karla eelā Nr. 11,
pretim Lutuma-
ſelgawaš dſelſſeclata-
wolſalam.

Felſer & Co.

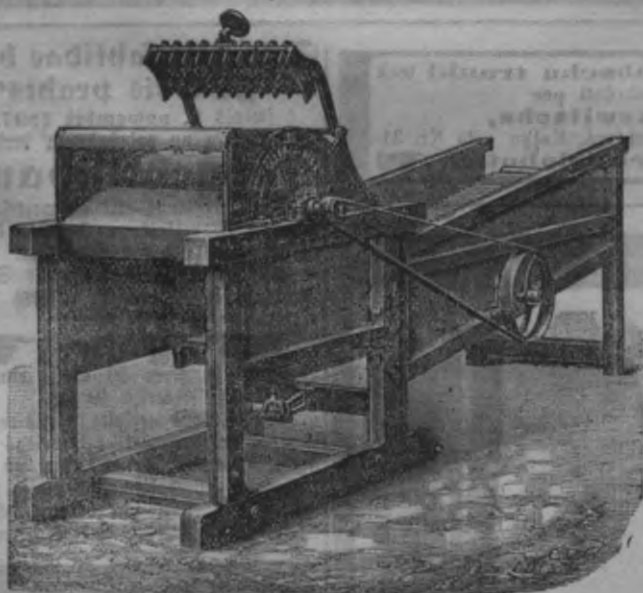
Fabrika:

Aleſandra eelā
Nr. 184.

Riġā,

peedahwā

jaunaš kulmaſchinaš ar rokaš waj gehpeli
dſenamaš.

Šchām jaunām kulmaſchinnam ir kuſtinamš trumula manteliš,
luſeſch patš no ſewiſ želaš, tiſtiſiſ kuſtot loła gabali, almei u. t. t. ee-
luſiſti kulamaš trumuli; žaur to ſweſchāš dalaš weeglati war žauri tiſt un top
kulamaš ſiſteš trumula luſchchāna attureta. Wibiš ar to atronaš
pee ſchām jaunām maſchinnam ihpaſchāš patent-kuſtiſteš, tuſaš tibraſi
grauduš iſtuš un winuš nepabeſt un top ihpaſchi wairal iſkuſta, nelā ar
weenlabriſchām kuſtiſtem.

Talſati peedahwajam:

Pužmaſchinaš, hehſetu maſchinaš, kartupeļu un
raženu grecejuš, wiſaduš aekluš u. t. t.
Superſoſfatuš, kauſu miſtuš.

Loſomobileš un kulmaſchinaš

ar twaiła ſpedu no Richard Garrett & Sons Angliā, pehž
jaunašam konſtruktijam.

Riġaš Kokwilnaš Manufakturaš ſabeedriba

Stradnu muſiſchā, pee Riġaš:

Noliſtawā: Eekſchriġā, Peldu (Zuhku) eelā Nr. 10.

Maſchinaš (Chadwick) ſchūſamee deegi, balti un kraſſaimi ekele-
ſchanaš deegi, auſchamee deegi, wate, pušwiliſna un lampu daktiſ.

Sw. Peterburgaš ſabeedriba

„NADESCHDA“

dibinata 1847. g.

eteižama wiſlabaki ſeloſchām apdroſchinaſchānam, lā:

Ngunš apdroſchinaſchānam **Suhraš apdroſchinaſchānām**
uſ wiſadu kuſtamu un nekuſtamu ihpa- uſ prežem un ſtraſtinaudam, twaiła, buru
ſchumu, lā: mahjam, mobilaru, prežem, un juſhmalu braužameem tužeem pehž
eklam, ſabrilam u. t. pr., u. t. pr. Hamburgaš, Londonēš, Pariſeš, Antwerpē-
neš un žitām kontijam.

Preſtchu un eſektu transportš

uſ wiſadām weetaš eekſch- un ahrſemēš ar wehribāš apdroſchinaſchānu. Prežeš teel
no noſuſtiſtajeem nonemtoš un adreſateem mahjaš nodotaš, pee lam transportš ne-
iſnaſt dažgali lā direkti ſuhtot pa dſelſſeclata.

Sabeedribaš agentš: **A. Augsburgaš,**
Kungu eelā Nr. 28, telefons 618.

Chr. Klauberga

jaunatwehrtā

dſelſſu un wilnaš tirgotawa

Riġā, Terbatāš eelā Nr. 14,

peedahwā žeen. publikaš, gruntneekēem, laukſaimneekēem un mahju
ihpaſchneekēem par loti peenehniġām ženam un apſiniġi aptalpojoš:
daſchadu dſelſſi, wiſadaš dſelſſoš, tehrauda un tſchuguna
prežeš, arkluš, buhwju apkalumuš, grabjuš, juſchlaš,
ſchibberuš, naglaš, iſkaptiſ u. t. t., lā ari ſewiſchki labu
wilnu, trahnu, degutu un žitaš tamlihdhiġaš prežeš. 10

Tirgoſchanaš namaš P. M. Potapow,

Riġā, Kaſku eelā Nr. 31, paſcha namaš.

Weliſtawā adreſe: P. M. Potapow, Riġā.

Pee Gulbiša.

P. M. Potapowa

andeklu, tuhka, drapu, wilnaš un kokwilnaš drehbiu magaiſina
Kaſku eelā Nr. 35.

Pee Ziwa.

P. M. Potapowa

wilnaš, kokwilnaš auſchamo, liſnu un ſhda deegu magaiſa
Kaſku eelā Nr. 38.

Žaur ſchō pagodinoš paſinot manēem žeen. piſzežem, la ſawāš magaiſinaš eſmu
apgabdojiš ar labāšam prežem loti leelā iſwehlē, tuſaš peedahwaju par jo lehtām
ženam.

It ihpaſchi eewelbu koſwilnaš auſchamoš deebjuš wiſāš numurdeš un kraſſaš.
Par deebju un kraſču iſturiu top galwete, it ſewiſchki par melnu, indigo ſiſu, drahno,
ſarſano u. t. t. Schevotoš, wilnaš auſchama dſija, pelela 70 l. par mabru, kraſfota
85 l. par m. Beſtra labuma wilnaš auſchama dſija, no 110 l. lihoš 140 l. par m.
Loti labu Angliſaš meenſchreju kam-wilnu auſchanaš, wiſāš kraſſaš, loti leelā iſ-
wehlē par 150 l. m.

Tāpat peedahwaju pubulaino dſiju, lā ari ſelta un ſubraba deegu auſchanaš
un rolu darbeem. Eſmu apgabdojiš leelu kraſjumu toti labāš liſnu dſijaš no Nr. 1—60,
noveroſchā wiſadeem noluhſteem, žena par pudu ſahtot no 6 lihoš 40 rbl.

Weli peedahwaju wiſlabakāš forteš liſnu dſijaš, pagatavotaš iſ gareem kuſta-
tee m liſteem, tuſaš it ihpaſchi noder audella auſchanaš: nebalnataš jau no 34 l. par
m., ſchā paſcha labuma balnataš no 50 l. par m. un dažgali.

Weli pee maniš dabujami loti augſta labuma liſnu, lanepaju un koſwilnaš
deegi, eteižami it ihpaſchi kuſpneeku darbeem, maiſu un ſehgeļu ſchūſchchānai. Ari
augſta labuma kuſpneeku drahtiš ſamolindēš.

Weliſchki tiſtleeem, wadeem un murdēem peedahwaju it ſewiſchki ſeloſchūš māte-
rialaš: liſnu, lanepaju, lā ari ſhda koſwilnaš dſiju un ſtriſuš. Ari mana paſcha me-
kaniſtā darbnija iſgatawotaš tiſhluš, wabaš, murduš, wirmeš, ſtriſuš un žitaš pee-
derumuš.

Manā ſabrilā iſgatawotaš adriſchānaš iſſtrahdajumuš: lā lundſchu jaſaš, ſchaleteš,
behenu apgehribuš, wilnaš un koſwilnaš ſekeš un lapeſeš par nepahſpehjami lehtām
ženam. Weliſchki roldarbeem it ſewiſchki: kroſchju maſtrame un ſeku koſwilnu, ne-
balnataš un balnataš, tapat ari kraſſaimu — uſ galwoſchānu labu.

Weliſchki leelā iſwehlē peedahwaju Angliſaš gobelenu, Beſtra un Moher wilnu.
Maſchinnu deegu no eekſch- un ahrſemēš ſabrilam par ſabrikaš ženam.

Weliſchki leelā iſwehlē peedahwaju trama ſhdu un ſelta ſchujamoš deeguš.
Manā manuſatur-preſtchu magaiſina no jauna apgabdata ar wiſlabakām prežem,
it ſewiſchki ar trellu un ſehgeļu audella, wilnainām drahnam apgehribem, drapu,
ſamtu, tāpat ari wilnainēem un ſhda laſateem, treetonu, pušaudella, madepolamu,
grihdāš deegem, aiſſareem u. t. j. pr.

Apſtelējumuš iſpilda aſtri un treetni.

Magaiſinaš: Kaſku eelā Nr. 31, 35 un 38.
Augſtjeeniſā **P. M. Potapowaš.**

Preſt kaſfu u. t. t.

Igežema aluš daritawāš
akziju ſabeedriba
peedahwā ſawu ſihro un konzentreto

eeſala eekſtraktu,
lā labālo lihoſſeſki preſt kaſfu, aſ-
ſmalſchānu un elpoſchānaš apgehribi-
naſumeem u. t. t. un

dſelſi ſatur. eeſala eekſtraktu
preſt baſluma ſaiti, aſſinu kraſſumu
u. t. t., u. t. t.

Čeſala bonbonuš
ſewiſchka labuma,
maiſiſnōš un greſnōš cepaſajumuš.

Noliſtawā: Karſſal-eelā 22,
lā ari pee:

Alfred E. Buſcha,
Aboliſ Wetteriſchā,
Brahſeem Ramarin,
Georg Strauſa,
Wlubma, Martijaš eelā Nr. 32,
G. Birſmana, maſā Grehneeku eelā.
Fr. Dartau, Aleſandra eelā.
F. Pulnera, leelā Rehger-eelā Nr. 18,
Aleſk. Waltera, Kalmeema eelā.
G. Moſherga, Waſtej-bulwari,
Kroepſchā konſitoreja,
wiſāš aptekāš un apteku preſtchu
pahrdotawāš Riġā un Baltijaš
gubernāš.

ſewiſchki kaſſiſchānu mehſiſaš

Slawenako ſabrikaš un jaunaš
konſtruktijū
ſchujmaſchinnu
un
adamu maſchinnu,
lā ari

weloſpedu
leelakāš kraſjumuš.

Rehtašāš ženaš! Sewiſchka galwoſchāna.

W. Ruth's,

Riġā, Kungu eelā Nr. 28,
ſchujmaſchinnu magaiſina un melaniſtā
darbnija.

Riġā, Riġā,
Kungu Haſſer-
eelā berga
No 22, namā.

Par ſabrikaš ženam
dabujami

**andekli, liſnu un
pakulu dſijaš**

lā ari bal., nebal. un melni
ſchujamee deegi

Riġaš ſabrikaš noliſtawā,
K. Lorch & beedr.

Saur šo pagobinājos zein. publikai pašmā, ta esmu

J. Brandt kgam, Rigā,

uztīzējis savu solu ahdu weenigo pabrdošanu preefch Widfemes un sursfemes un lūdsu wajabībās gresfēes pec minētās firmas.

Somijas solu ahdas fabrika
A. Fr. Sjöblom.

Raumo, Somijā, 29. jul. 1897. g.

Somu solu ahdu fabrikas noliktawa
Rigā, leelā Grehņeeku eelā Nr. 33.

J. Brandts.

Wisadas sortes

fikkes un fahli,

tabaka, wahgu smehri, spitschfas u. t. t.

peedahwā lehti tirgotajem wairumā un masās dalās
fahls un fihru tirgotawa
Karlis Frantz,

Rigā, Terbatas eelā Nr. 3, pec „Melnā gaila“

Jau no 1864. g. pastahwofchā

J. W. Mündela

Rigas gumijas pretichu fabrika

peedahwā leclumā un masumā

wislabakās

gumijas galofchas

wislehtaki.

Fabrikas noliktawa:

Suugu- un Petera basnijas eelu kufri.

„Mahjas Weefa Mehneschrafska“

1897. g. weenpadesmitās burtnijas saturs:

1. Gausis. Tragedija no Geres. Tulkojusi Eisa Rosenberg (Wspasja) un Rainis. Ar ilustracijām. (Lurpinajums.)
2. Tu esi tik laba. No Swahrgutu Edwarda.
3. Wehskules no Rinas. No cand. phil. orient. P. Schmidta IV.
4. Mistradijums par dšeruma ahrfischann. No Dr. med. G. Welsdawa.
5. Lūhščhana. Pehj Kermontowa. Pahrutulojis Rudolfs Blaumanis.
6. Eitēnis. Romans no Seiboltu Jelaba. (Lurpinajums.)
7. Dšefols no Porulu Jahna.
8. Petrolejas ruhņečšiba Krewižā. Ar ilustracijām.
9. Zuhras klusums. 31 Krimas sonetem. Atšefojis Subrabu Ebschus.
10. Mistradijums diona slimņeekem. No Dr. med. G. Welsdawa.

11. Bahla nelaimiņa seewa. No Swahrgutu Edwarda.
12. Wihreecis un seeweete. Dr. M. Treimana preefchlasijums Rigas Amatnēlu beedribā.
13. Wirsiti! No Swahrgutu Edwarda.
14. Citopas kara spēhi. No A. Wintera.
15. Kas lai pirmāis mestu. No Swahrgutu Edwarda.
16. Wuhščigais Schihdo. No Porulu Jahna.
17. Preefchannās ļautajums un sabedribis weselelības kopschana. No Dr. J. Alščhna.
18. Wef wahda. No Abas Negri. Tulkojis Fr. Weertains.
19. Dschadi rasti. Arnolds Bōdkins. (Ar gihmetni.) — Gaetano Donizetti. (Ar gihmetni.) — Iju simitās „trachoma“ bazilu ahrfischana. — Bibliotelas grahmata beehņečšhana. — Reihsto solu flaitis Seemel-Amerikas Samednotās Wālfis. — Galwas matu flaitis. — Krabfu ešpoids us stahbu augschannu. — Elektrists meegs. — Papira leetas. — Jauns turinamais materials. — Elektristas wjoles. — Aluminijs wagoni. — Welospeidi ar elektristu dšinelli. — Gewehrojami jirtonija flahwi. — Lehtuma sūā weegli eegahdajami fibena nowaditaji. — Wihofinainatā ļawja 19. gadu sntenti. — Raudas daudsums pasaulē. — Ruhfu bilde. — Sobgala papahene. — Sobgals runā. — Mans zetojums us Rigu. — Grahmata galde. — Drufas luhda. — Basinajumi.

Gildes: No basnijas. No J. Rosenthala. (Us ihpafchās lapas.) — Ana-keona mūsa. No Arnolda Bōdkins. (Us ihpafchās lapas.) — Gausis ilustraijas (3 bilde): 1) Keisars, Gausis, Kareiwji. 2) Remidrihs ar Lauptišeigu preefšara telti us lara larka atrod starp jītām mantām arī naudas tasiti, tura Lauptišeigat notriht un atšpabst walā. 3) Keisars ar erzbišapu. — Ilustraijas (4) rāfhā „Petrolejas ruhņečšiba Krewižā“: 1) Urbščhannās torni. 2) Wihņečšis nāstas struhla. 3) Destilazijas cetāise. 4) Kimista petrolejas tihriščhannās cetāise labdā Kōbela fabrikā. — Pils jušmalā. No Arnolda Bōdkins. — Arnolda Bōdkins gihmetne. — Komponista Gaetano Donizetti gihmetne.

„Mahjas Weefa Mehneschrafska“ māsā „Mahjas Weefa“ abonenteem kopā ar „Mahjas Weefi“: Wef preefchannās 3 rbl. 33 kap. par gadu, ar preefchannu 5 rbl. par gadu. Teem, kas naw „Mahjas Weefa“ abonenti: Wef preefchannās 2 rbl. 60 kap. par gadu, ar preefchannu 3 rbl. par gadu.

Wurtnija māsā 30 kap.

Apstellejumi un fludinajumi top pceemti: Ernsta Plates drufatawā, Rigā, pec Petera basnijas un latrā grahmata tirgotawā.

Augsņeēnibā Dr. phil. **Arnolds Plates,** „Mahjas Weefa Mehneschrafska“ isdewejs.

G. Pirwiķ un beedr., Rigā,

maščhinu buhwetawā un dšeflslectuwe, dibinata 1876. gadā.

Galwenās spezialitates:

Turbines

raščadēs leclumēs un preefch wjoseem uhdens kriteemem. Šchāi laikā 270 turbines darbidā.

Daudzgadīgi ismeģinajumi fahgu sudmalu, dširawu (wahju un grubbu dširawu), tā arī kofa papes fabriku buhwetawā dšenas ar turbinem jeb ar twaita spēhlu.

Firma isstahdija Niščhni-Nowgorodā 1896. g.: turbini 350 fahgu spēhā; otru, 80 fahgu spēhā: weenu lalamās dšefls fahgu gateri, pilnā fastahwā; automatifšis grubbu gangus; grubbu schkelamās un pulcer-maščhinas; wahju gangus (trehšus); bihdelzilindrus; grubbu un putrainu seetus; aspiratorus un trijerus un dabuja tā gobalgu selta medalu.

Spezialti leht-ateji-inskeneeri uhdens ismeģišchannā preefch turbinem, tā arī preefch fahgu sudmalu, dširawu un kofa papes fabriku buhwem war tapt isušititi par pceemņigām algām. Katalogus isfušta us wepšchannās wef māsās. 5

Dupat tifa gatawa un dabujama manā tipo - litografijā, burtu leetuwe un foto-kinigrafijā, Rigā, pec Petera basnijas, tā arī wifās jītās grahmata pabrdotamās:

Widfemes wezā un jaunā

Laika grahmata 1898. gadam.

Saturs: 1) Rabditajs, zil gadu pagahņeči no eewehrojameem atgadijumeem. 2) Kalendarijs. 3) Par tšhetrām gadšahrtām. 4) Par faules un mehņes aptumščošchannam 1898. g. 5) Krewu Keisarišlais Nams. 6) Pareistizigo kalendars. 7) Korespondenčiju pceemņchana un isfuhtišchana Rigas Gubernas pasta kontori. 8) Taksē par pasta juhtijumeem. 9) Suhtijumi, par kureem fanehņejam jamāfšā. 10) Stempelmačtas. 11) Telegrafa māfša. 12) Schihdu spēhiti. 13) Lopu grubhņibas un putnu preefchannās talendars. 14) No Rigas isejofchi dšefls-želi. 15) Tirgi Widfemē. 16) Nedetas tirgi Widfemē. 1) Widfemes linu tirgi. 18) Kur-šemes linu tirgi. 19) Tirgi Kuršemē un Leišchds. 20) Meerteeņeschu kameras Rigā. 21) Meer-teeņeschu kameras Rigas-Walmeeras aprinkā. 22) Semneeku Wirsteešu preefšneeki. 23) Jaunajam gadam. (Dšefols.) 24) Daltera Dunulina preefšnojumi. Kriminal-šahits ar 5 ismeģijumeem. 25) Par linu isstrahdāschannu un mehrečschannu. 26) Par pasu krona nodokļa atzelschannu un fodeem, kas usleefami personam, kuras dšihwo beš pafes. 27) Waj renneemam brihw, linus no tihruma pahrdot ar wjoseem spateem waj sehllam? 28) Kam japeedšēn magasinas waradi un kam brihw, no magasinas ai rennees? 29) Waj pagasita ložekteem, wezakeem par 60 gadeem, war usliht māfšat galwas laudu? 30) Wajču štattišchannās panahņumi 1897. g. 31) Kur nemami lihdselki preefch tahi? mawturigo zilweku ahrfischannās bakteriologifšās stajijās, kas no trakeem kustoneem fareeti? : Pce kam war pāšit, waj suns ir trats? 32) Rahds laiks gaidams nahloščhds gads? 34) Derigi padomi. 35) Anekdotes. 36) Firmas, kuru fludina- jumi atrodas šchā gada Laik. grahmata.

Māsā: ne-cesčeta 3 rbl. 100 gab., cesčeta 10 kap. gab.

Ernsts Plates.

Schuhnu eelā № 13

Gildes eelas
stuhri,
Rigā.

Gumijas galofchas

jamnakās fasonās

labakās kwalitates
peedahwā par fabrikas zenam

Aleksanders Bergbohms,

Rigā, Schuhnu eelā Nr. 13.

Lampas,

šijansa un glahschu trauki teek par fabrikas zenam pahrdoti pec
A. Chatkewitscha,
Potapowa namā, Eekschrigā, Kalju eelā Nr. 31.

Arī wisadas lampas teek islabotas.

Slidkurpe;

leelā iswehlē,

tā arī

slidkurpju fihņas

peedahwā par lehtām zenam
G. Schönfeldta
tehrauda un galanterijas preefch
leelnoliktawa
Rigā, leelā Grehņeeku eelā Nr. 12/14, Rigā.

Salaspils sahtibas beedr.

„Labais prahts“
swinēs 9. novembrī 1897. g.

paplašchinata un pahrduweta beedr. nama
eeswehtišchannu.

1. Eeswehtišchannās alis no weetejā mah-
tāja. 2. Pahrslats par buhwes komitejas
darboščhannās. 3. Goba meelast.
Pa šarpm dšeečās Salaspils
foris un spēhēs mušfa.

Behj tam:
Balle.

Jenas: kungeem 50 kap., damam un
beedreem 40 kap.

Goba meelasta lahtis dabujamas
sibš 5. novembrim pec beedribas preefš-
neela, ekonoma Druwes šga un pagasita
stehiwera. Beedolščhannās māsā pec goba
meelasta: 1 rublis par personu. Sablumš
pulkst. 4 pehš puss. Preefšnečšiba.

Jonatana beedriba.
Swehtdeem, 9. nowembrī 1897. g.:
Lejas-Kruhņiņa
weesoschannās.
Teatris un Mahrtiņu balle.
Sahkums pulksten 6 wakarā.
Ee-šja: 75, 50 u. 35 kap.

Drufats un dabujams pec bilšču- un grahmata-drufataja un burtu-lehjeja Ernsta Plates, Rigā, pec Petera basnijas.

Sche klacht „Literarišlais Weelikums“.